

-----porin taidemuseo || pori art museum
-----vuosikertomus
-----2004

TOIMINTA-AJATUS	2
HALLINTO	3
HENKILÖKUNTA	4
TOIMITILAT JA VARUSTEET	6
TAIDEKOKOELMAT	7
Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelma	7
Porin kaupungin taidekokoelma	10
Hankinnat	10
Tallennekokoelmat	11
Porin julkiset veistokset	12
ASiantuntijatoiminta ja palvelut	13
NÄYTTELYTOIMINTA	16
Maakunnalliset näyttelyt	19
PORIGAL GALLERIA	20
VCN / VISUAL COMMUNITY NETWORK	22
MUSEO JA YLEISÖ	24
Kävijät	24
Tapahtumat	25
MESENAATTI- JA VUOSIKORTTI	26
JULKAISU- JA TIEDOTUSTOIMINTA	27
ALUETAIDEMUSEOTOIMINTA	29
PÄIVÄHOIDON TYÖPAJA	32
MUSEOPEDAGOGIIKKA	37
Luentosarjat	40
PORIN LASTENKULTTUURIKESKUS - SATAKUNNAN LASTENKULTTUURIVERKOSTO	42
TALOUS	52

TOIMINTA-AJATUS

Porin taidemuseo toimii tietoa ja elämyksiä tuottavana taide- ja tiedelaitoksena. Nykytaiteeseen profiloituneen museon tavoitteenasettelut rakentuvat alan lainsäädännön sekä vakiintuneiden kotimaisten ja kansainvälisten toimintamuotojen perustalle. Nämä ovat

1. KULTTUURIPÄÄOMAN TUOTTAMINEN JA VÄLITTÄMINEN

Näyttelyt

Kansainvälinen ja kotimainen näyttelytoiminta sekä toimialueella toteutetut näyttelyt. Kohderyhmittäin räätälöidyt näyttelyt sekä museoiden välinen yhteistyö.

Julkaisutoiminta

Uuden tiedon tuottaminen ja välittäminen. Kirjat, artikkelit ja sähköinen julkaisutoiminta kohderyhmänä kotimainen ja kansainvälinen yleisö.

Taidekasvatus

Kulttuuri- ja taidekasvatus, pedagogisten toimintamuotojen kehittäminen sekä yhteistyö muiden koulutuksesta ja kasvatuksesta vastaavien organisaatioiden kanssa. Asiantuntijana toimiminen sekä tukipalveluiden tuottaminen koulutuksen ja kasvatuksen kenttään.

Tietopalvelut

Kulttuuriin ja kuvataiteeseen liittyvän tiedon tuotannon ja palvelurakenteiden muodostaminen ja kehittäminen yhteistyössä muiden muistiorganisaatioiden ja alan valtakunnallisten toimijoiden kanssa.

Kansainväliset ja kotimaiset vuorovaikutusverkostot

Paikallisen ja kansallisen identiteetin muodostaminen, tukeminen ja vahvistaminen. Kaupungin ja maakunnan julkisuuskuvaan ja -profiiliin liittyvien vetovoimatekijöiden tuottaminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

2. PERUSTUTKIMUS JA DOKUMENTAATIO

Lähtökohtana kotimainen ja kansainvälinen nykyaikainen taide sekä satakuntalainen taide ja museoon sijoitetut taidekokoelmat. Tutkimukseen liittyvien metodisten valmiuksien ylläpito ja kehittäminen osana alan yleistä kansallista ja kansainvälistä kehitystä.

3. KULTTUURIVARALLISUUDESTA HUOLEHTIMINEN

Porin kaupungin ja Porin taidemuseon kokoelmat sekä tallennekokoelmat. Kokoelmien edustamat kulttuurin ja taiteen osa-alueet.

Museolaitos on muistiorganisaatio, joka vastaa kansallisen kulttuuripääoman tuottamisesta, ylläpidosta ja hoidosta osana eurooppalaista kehitystä. Kulttuurinen pääoma on innovaatiopääomaa. Yhteisön näkökulmasta se on strateginen menestystekijä, jonka merkitys korostuu globalisoituvassa ja digitalisoituvassa länsimaisessa yhteiskunnassa nyt ja tulevaisuudessa.

HALLINTO

3

Porin taidemuseon omistaa Porin kaupunki ja se toimii kaupungin kulttuurilautakunnan alaisuudessa. Kulttuurilautakuntaan kuuluivat kertomusvuoden aikana seuraavat jäsenet henkilökohtaisine varajäsenineen:

puheenjohtaja, opettaja Marjatta Salonen
varajäsenenä pastori Hannu Dietrich

varapuheenjohtaja, pastori, kirjailija Hannes Tiira
varajäsenenä operaattori Liisa Kerola

jäseninä

tuntiopettaja Ilkka Ruonala
varajäsenenä laitosmies Simo Suomi

toimistosihteeri Soili Ovaska
varajäsenenä yrittäjä Tarja Karjalainen

erityisluokanopettaja Pekka Starck
varajäsenenä opiskelija Jarno Valtonen

perushoitaja Mirjam Kuusinen
varajäsenenä opiskelija Eija Hammarberg

säveltäjä Mika A. Merikaita
varajäsenenä vuoropäällikkö Elina Nummi

peruskoulunopettaja Arja-Kaarina Kunttu
varajäsenenä toimitusjohtaja Aaron Michelin

yrittäjä Seppo Niemistö
varajäsenenä toimistonjohtaja Eeva-Liisa Ahokas

Kaupunginhallituksen edustajana kulttuurilautakunnassa on ollut pankkineuvoja Eija Hakala. Käsiteltyjen asioiden esittelijänä taidemuseon osalta on toiminut vs. taidemuseonjohtaja Esko Nummelin.

Kulttuurilautakunta kokoontui 13 kertaa ja pöytäkirjoihin merkittiin 57 taidemuseota tai yleensä kuvataideasioita käsittelevää pykälää.

Taidemuseon kassa- ja tilivirastona on kaupungin rahatoimisto.

HENKILÖKUNTA**4****Vakinainen henkilökunta:**

Eila Ahlgren, siivooja
 Pirkko Brander, valvoja-opas
 Tuula Hölsö, gallerianhoitaja
 Tomi Kangaskoski, museomestari, vuorotteluvapaalla 12.08. - 31.12.
 Hilikka Kuusijärvi, Huk, amanuenssi
 Pirjo-Maija Laaksonen, yo-merkonomi, toimistonhoitaja
 Ritva Maja, siivooja
 Jyrki Mattila, yo-merkonomi, kanslisti
 Esko Nummelin, FL, vs. taidemuseonjohtaja
 Soili Pitkälä, valvoja-opas
 Mirja Ramstedt-Salonen, FM, museolehtori
 Marketta Seppälä, FK, museonjohtaja, virkavapaalla 01.01. - 31.12.
 Jari-Pekka Vanhala, FK, amanuenssi, virkavapaalla 01.01. - 31.12.
 Tuula Vanne, valvoja-opas
 Erkki Valli-Jaakola, valokuvaaja

Tilapäinen henkilökunta:

Tony Heino, merkonomi, museoapulainen, 07.03. - 06.05.
 Kirsi Jaakkola, kuvataiteilija, assistentti, 01.01. - 31.12.
 Katri Hakola, järjestelyapulainen, 27.05. - 11.06.
 Hannele Kolsio, FM, amanuenssi, 01.01. - 31.12.
 Nina Ketamo, museoapulainen, 01.01. - 30.04.
 Teija Lammi, tutkija-myyntisihteeri, 01.01. - 31.12.
 Pertti Lehtinen, museoapulainen, 01.01. - 25.01.
 Miia Lehtola, museoharjoittelija, 01.06. - 31.08. ja tutkija, 01.12. - 31.12.
 Terhi Moberg, projektivastuu, 19.08. - 31.12.
 Heini Mansikkakorpi, museoapulainen, 01.07. - 31.08.
 Lotta Maria Nirkkonen, museoapulainen, 01.06. - 31.07.
 Kai Ruohonen, museomestari, 21.06. - 10.08. ja 12.08. - 31.12.
 Laura Selin, tutkija, 23.01. - 31.12.
 Päivi Setälä, FM, toiminnanjohtaja, 01.01. - 31.12.
 Veijo Setälä, kuvanveistäjä, järjestelymestari, 01.01. - 31.12.
 Olli-Pekka Valli-Jaakola, museoapulainen, 17.05. - 30.06.
 Matti Valli-Jaakola, museoapulainen, 01.07. - 18.07.

Työllisyysvaroin palkattu henkilökunta:

Tony Heino, merkonomi, museoapulainen, 01.01. - 06.03.
 Jukka Lehtonen, museoapulainen, 01.01. - 29.02.
 Matti Sivula, museoapulainen, 08.03 - 31.12.

Tuntipalkkaiset työpajaohjaajat:

Kuvataiteilija Kati Kivistö	Kuvataiteilija Kalle Nieminen
Taideopiskelija Johanna Uusitalo	Rakennusarkkitehti Henna Salo-Tuisku
Kuvanveistäjä Veijo Setälä	Opiskelija Alpo Nummelin
Kuvataiteilija Taru Anttila	

Työharjoittelijat:

Suvi Hallikainen, 23.02. - 04.04.

Heini Mansikkakorpi, 01.01. - 09.05.

Lotta Nirkkonen, 01.01. - 29.02.

Mari Raiskio, 06.09. - 31.12.

5

TET-harjoittelijat:

Petra Wolff, 20.09. - 24.09.

Eetu Hammo, 25.10. - 05.11.

KOULUTUS

Museon henkilökunta on osallistunut koulutustilaisuuksiin seuraavasti:

19.01., 26.01.	
22.02. ja 09.02.	Arkistotoimen peruskurssi, Harjavalta, toimistonhoitaja Pirjo-Maija Laaksonen
14.01. ja 27.01.	Porin kaupunki/Pupa 2004 -koulutus, siivooja Eila Ahlgren
21.01. ja 27.01.	Porin kaupunki/Pupa 2004 -koulutus, siivoja Ritva Maja
26.02.	Kunnallisen viranhaltijan oikeudellinen asema, kanslisti Jyrki Mattila
01.03., 20.04., 07.09.,	
14.10. ja 08.11.	Opettajasta ohjaajaksi verkkoon, Kankaanpää, museolehtori Mirja Ramstedt-Salonen
05.03.	EU-hankkeiden hallinnointikoulutus, toimistonhoitaja Pirjo-Maija Laaksonen
10.03.	Kuvan ja tekstin tekijänoikeudet sekä kirjoitustyötä koskevat sopimukset, Helsinki, amanuenssi Hannele Kolsio
18.-19.03.	Museoliiton Tiedottajapäivät, amanuenssi Hilikka Kuusijärvi, amanuenssi Hannele Kolsio ja gallerianhoitaja Tuula Hölsö
23.03.	Taidemuseon henkilökunnan tutustumismatka Riihimäen taidemuseon Helene Schjerfbeck -näyttelyyn sekä Nykyaiteen museo Kiasman Historiaa nopeammin -näyttelyyn
01.-02.04.	Digitaalisen kuvankäsittelyn jatkokurssi, Helsinki, tutkija Laura Selin
15.04.	Museokirjastotapaaminen, Tampere, amanuenssi Hilikka Kuusijärvi
12.05.	Riskien arviointi -koulutus, amanuenssi Hannele Kolsio, valokuvaaja Erkki Valli-Jaakola ja kanslisti Jyrki Mattila
14.09.	Riskien arviointi -koulutus, amanuenssi Hilikka Kuusijärvi ja valvoja-opas Soili Pitkälä
27.-29.09.	Johdatusta semiotikkaan I, Imatra, tutkija Laura Selin
28.10.	Arkistot museoissa -seminaari, Tampere, amanuenssi Hilikka Kuusijärvi
08.12.	Yhdistysten viestintäseminaari, museolehtori Mirja Ramstedt-Salonen
14.12.	Taidemuseon henkilökunnan tutustumismatka Rauman taidemuseon ja Lönnströmin taidemuseon näyttelyihin sekä Wäinö Aaltosen taidemuseon Contemporary Visions -näyttelyyn ja Ars Novan Otto Mäkilä: Mitä me emme näe -näyttelyyn

JÄSENYTYDET, EDUSTUKSET JA MUUT TEHTÄVÄT

Kertomusvuoden aikana vs. museonjohtaja Esko Nummelin on toiminut Turun yliopiston Kulttuurien tutkimuksen laitoksen alaisen museologian oppiaineen aineopintojen tuntiopettajana sekä Satakunnan Käsi- ja taideteollisen oppilaitoksen kulttuuritieto- ja taiteenteoreettisten aineiden tuntiopettajana. Lisäksi Nummelin on ollut Taiteen keskustoimikunnan alaisen Kuvataiteen näyttöapurahalautakunnan puheenjohtajan varajäsen.

TOIMITILAT JA VARUSTEET

6

Taidemuseorakennus

Porin kaupungin pakka- ja vaakuhuone valmistui vuonna 1864 lääninarkkitehti *Carl Johan von Heidekenin* (1832 - 1888) piirustusten mukaan. Arkkitehti *Gustaf Nyströmin* (1856 - 1917) suunnittelema pakkahuoneen laajennus- ja muutostyö valmistui vuonna 1897. Kaupunginvaltuusto päätti vuonna 1967 perustaa taidemuseon, jonka paikaksi varattiin pakkahuone. Suunnitelmat muutostöille laati arkkitehtitoimisto Arkkitehdit Ky *Kristian Gullichsenin* johdolla. Ulkoasultaan rakennus on saneerattu joitakin yksityiskohtia lukuun ottamatta vuoden 1897 asuun. Sisäosat on rakennettu lähes kokonaan uudelleen.

Pakkahuoneen lähes 3000 m² käsittävä saneeraustyö toteutettiin vaiheittain. Kesäkuussa 1979 päättyneen ensimmäisen vaiheen aikana valmistuivat museon pieni näyttelysali, so. nykyinen kahvila, aula ja silloinen kahvilatila, joka nykyisin toimii näyttelytilana, so. projektihuone (yhteensä noin 300 m²). Toukokuussa 1981 saatiin käyttöön suuri näyttelyhalli (noin 800 m²). Kokonaisuudessaan rakennus valmistui syyskuussa 1981, jolloin museo virallisesti vihittiin käyttöönsä. Mainittujen tilojen lisäksi pakkahuoneeseen saatiin taideteosten varastotilat, pakkaushuone, arkisto, valokuva-arkisto, käsikirjasto, valokuvauslaboratorio, valokuvausstudio, toimistotilat ja luentosali. Itäpäädyn ateljeetiloissa toimivat päivähoiton työpaja sekä arkkitehtuurin työpaja. Taidemuseorakennuksen länsipäädyn tiloihin on keskitetty teosten kehystys- ja kunnostustyöt. Museon ilmastointi hoidetaan koneellisesti ja museossa on automaattiset murto- ja palohälyttimet. Porin kaupungin rakennusvirasto on vakuuttanut museorakennuksen.

Taidemuseon lisärakennuksen, siiven, rakentamisen yhteydessä vuosina 1999 - 2000 taidemuseon kahvio siirrettiin tarkoituksenmukaisempaan paikkaan ja se uusittiin täydellisesti. Kahvion yhteyteen toteutettiin museon kirjakauppa. Tähän liittyen projektihuone järjestettiin uudestaan ottamalla osa tilasta museon tieteellisen arkiston ja myyntivaraston käyttöön.

Otavankadun taideteosvarastot

Vuodesta 1998 taidemuseolla on ollut Otavankatu 3:ssa erillinen taideteosten säilyttämistä varten varustettu ja ilmastoitu varastotila. Tämän varaston kokonaispinta-ala on 685 m² ja se on liitetty taidemuseon sisäiseen tietoverkkoon. Tila on suojattu automaattisilla murto- ja palohälyttimillä.

Siipi

Taidemuseo sai kauan kaivatun mahdollisuuden kehittää ja monipuolistaa toimintaansa aikamme vaatimusten mukaiseksi kun keväällä 1999 käynnistyivät taidemuseorakennuksen eteläpuolelle, ns. raatihuoneen mäkeen sijoittuvan uuden näyttely- ja yleisöpalvelutilan rakennustyöt. Laajennuksen suunnittelutyöstä vastasi Arkkitehdit Ky Gullichsen, Vormala arkkitehti *Kristian Gullichsenin* johdolla. Näyttelytilan harjannostajaisia vietettiin 15.10.1999. Piha- ja ympäristötyöt valmistuivat keväällä 2000, jolloin rakennus otettiin käyttöön. Uudisrakennuksen vihkiäisiä vietettiin 10.06.2000. Laajennusosan bruttoala on 430 m², mistä varsinaista taidenäyttelytilaa on 264 m².

Laajennusosan rakentamisen yhteydessä tältä, asemakaavallisesti Porin kaupungin vanhimmalta alueelta löytyi 1600-luvulle palautuva holvattu kivikellari, joka päätettiin säilyttää. Kellari konservoitiin ja sen yhteyteen rakennettiin noin 65 neliömetrin näyttely- ja yleisöpalvelutila, jossa tällä hetkellä toimii ns. MEDIApiste. Tilaan on sijoitettu 2-3 internet-liittymällä varustettua tietokonetta, jotka tarjoavat yleisölle mahdollisuuden tutustua kutakin näyttelyä esittelevään aineistoon sekä laajemmin taiteilijoista ja nykytaiteesta verkosta löytyvään informaatioon.

TAIDEKOKOELMAT

7

MAIRE GULLICHSENIN TAIDESÄÄTIÖN KOKOELMA

Porin taidemuseon peruskokoelmana on professori Maire Gullichsenin 31.08.1971 perustama *Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelma*, joka vuonna 1971 käsitti yli 300 teosta. Säädekirjan mukaisesti kokoelma siirrettiin taidemuseon hallintaan kun museotilat valmistuivat syyskuussa 1981. Porin kaupunginhallitus hyväksyi kaupungin ja taidesäätiön välisen sopimuksen kokoelman säilyttämisestä, hoidosta ja yleisölle esittelemisestä 25.08.1980.

Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelma käsittää pääasiassa kotimaista taidetta vuosisadan vaihteesta 1980-luvulle pääpainon ollessa uudemmassa sotien jälkeisessä kuvataiteessa. Kokoelmassa on edustettuna useita modernin suomalaisen kuvataiteen piiriin lukeutuvia taiteilijoita, joilla on ollut kiinteät suhteet kansainväliseen, erityisesti ranskalaiseen taiteeseen.

Maire Gullichsenin taidesäätiön toiminnasta vastaa säätiön hallitus, johon kertomusvuonna kuuluivat puheenjohtajana professori, fil.tri *Lilli Alanen* sekä jäsenenä kehityspäällikkö *Marjatta Levanto* Valtion taidemuseosta, taidemaalari *Carolus Enckell*, Näyttelyvaihtokeskus FRAME:n johtaja *Marketta Seppälä*, Porin kaupungin apulaiskaupunginjohtaja *Kari Hannus* sekä varajäsenenä ARTEK Oy:n taiteellinen johtaja, arkkitehti *Ben af Schulten* ja vs. taidemuseon johtaja *Esko Nummelin*. Taidesäätiön sihteerinä ja asiamiehenä on 01.12.2003 lähtien toiminut Porin kaupungin henkilöstöjohtaja *Helena Metsälä*.

Maire Gullichsenin taidesäätiön hallitus kokoontui kertomusvuonna yhden kerran käsitellen sääntömääräiset asiat sekä vuoden 2004 toimintasuunnitelman. Asioita kertyi yhdeksän pykälää. Säätiön hallituksen 30.05.2003 perustama työryhmä jatkoi toimeksiantonsa mukaisesti työtään tarkoituksenaan valmistella hallitukselle esitys taidesäätiön ja Porin kaupungin välisen sopimuksen ajan tasalle saattamiseksi. Säätiölle haettiin ja saatiin verohallitukselta lupa säätiölle tehtävien luovutusten verovapaudesta.

Porin taidemuseoon talletettujen Maire Gullichsenin taidesäätiön teosten kokonaismäärä oli kertomusvuoden päättyessä kaikkiaan 532. Ne on kirjattu inventaarionumeroille 1-546. Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmaan kuuluvia teoksia on kertomusvuonna ollut sijoitettuna Villa Maireaan yksi.

Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelman esittelyt:

Porin taidemuseo on Maire Gullichsenin taidesäätiön ja Porin kaupungin välisen sopimuksen mukaisesti esittelyt kertomusvuoden aikana säätiön kokoelmia monipuolisesti ja eri näkökulmia hyödyntäen. Kertomusvuoden aikana toteutettiin MEDIApisteen tiloissa informatiivisten pienoisenäyttelyiden sarja, jonka tarkoituksena oli syventää suuren yleisön tietoja säätiön kokoelmasta ja sen edustamasta taiteesta. Näyttelyihin liittyvät tekstipaneelit toteutettiin yhteistyössä Helsingin yliopiston taidehistorian laitoksen lehtorin, Turun yliopiston dosentin Renja Suominen-Kokkosen kanssa ja ne liittyivät hänen aiheesta tekemiin tutkimuksiinsa.

MEDIApisteen näyttelyt vuonna 2004

Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmahankintoja

15.02.2004 asti

Silja Rantanen, Ruby, 2000

Maire Gullichsen ja 1930-luku I

06.03. - 16.05 ja 18.09. - 21.11.

Pienoisnäyttely kartoitti Gullichsenien taidekokoelman varhaisinta vaihetta ja siihen liittyviä sisällöllisiä painotuksia sekä teosten suhdetta suomalaiseen kuvataiteen kenttään. Näyttelyn teokset olivat:

Yngve Bäck, Märta valkoisissa, 1933 - Helene Schjerfbeck, Omakuva, 1915-1926 - Gunnar Elfgren, Maire Gullichsenin muotokuva, 1935.

Maire Gullichsen ja 1930-luku II

01.12.2004 - 30.1.2005

Teoksia Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmasta

Pienoisnäyttely kartoitti I-näyttelyn tavoin Gullichsenien taidekokoelman varhaisinta vaihetta ja siihen liittyviä sisällöllisiä painotuksia sekä teosten suhdetta suomalaiseen kuvataiteen kenttään. Näyttelyn teokset olivat:

Wäinö Aaltonen, Äiti ja lapsi, 1932-1934 - Magnus Enckell, Kaaos II, 1919 - Ellen Thesleff, Juhannus, 1912

LARS-GUNNAR NORDSTRÖM JA JAZZ

04.06. - 05.09.

Lars-Gunnar Nordström ja Jazz -näyttelyn tarkoituksena oli haastaa katsoja tutkimaan konkretismin mestarin matemaattisen täsmällisen maalaustaiteen suhdetta jazz-musiikin vapaamuotoiseen ilmaisuvoimaan.

Nordström valitsi Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmasta esillä olleisiin teoksiinsa liittyvän musiikin henkilökohtaisesta jazz-musiikin kokoelmastaan, joka tunnetaan yhtenä maamme suurimmista. Erityistä huomiota kokonaisuus herätti heinäkuisen Porin jazz -juhlien yleisön keskuudessa.

Siivessä esillä olleet säätiön kokoelmanäyttelyt**MG04.TILA – PINTA**

06.03.- 16.05.

Teoksia Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmista.

Maailmansodan jälkeisen suomalaisen modernismin kehityslinjoja esittelevä näyttely kartoitti rationaalisen ajattelun ja älyllisyyttä painottavan taidekäsityksen suhdetta taiteen ilmaisuvoiman, värin ja kuvapinnan kysymyksiin. Näyttelyssä oli teoksia mm. seuraavilta taiteilijoilta: Kain Tapper, Tor Arne, Pekka Ryytänen, Carolus Enckell, Juhana Blomstedt, Silja Rantanen, Kimmo Kaivanto, Per Stenius, Olli Miettinen, Sam Vanni ja Erik Enroth.

Muut esittelyt

Museokahvilan tiloissa esiteltiin kertomusvuoden aikana seuraavat säätiön teokset:

Outi Ikkala, Tumma valo, 1976, akryyli kankaalle,	inv. MG 067,	05.12.2003 - 14.02.2004
Alvar Cawén, Asetelma, monotypia, 24,5 x 26,5 cm,	inv. MG 168,	15.02.2004 - 25.07.2004
Sam Vanni, Sommitelma, 1952, tempera, 45 x 33 cm,	inv. MG 536,	25.07.2004 - 05.09.2004
Tyko Sallinen, Kevätalvi, 1914, öljy kankaalle, 49 x 53 cm,	inv. MG 407,	05.09.2004 - 21.11.2004

Maire Gullichsenin perillisten tallenne

Marino Marini, Arcangelo, 1944, tussi ja vesiväri, 32 x 23 cm 21.11.2004 - 15.01.2005

Taidemuseon aulassa oli pysyvästi esillä

Alberto Viani, Miehen torso, 1966, marmori, inv. MG 484

Museoyleisöllä on ollut mahdollisuus tutustua taidesäätiön kokoelmaan myös Marita Liulian vuonna 1994 valmistuneen taideteoksen, MAIRE-pelin kautta. Taidemuseon kahvioon sijoitettu, perinteisen veistotaiteen esineellisyyteen sekä modernismin muotokieleen viittaava MAIRE on pohjoismaiden ensimmäinen interaktiivinen taideteos. Taiteen ja teknologian mahdollisuuksia yhdistävä teos esittelee maamme modernismin teoriaa ja käytäntöä Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmien kautta.

Teoslainaukset Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmasta muihin näyttelyihin

1. Gunnar Elfgren, Naamio, MG 344; Carolus Enckell, Triptyykki; Hiljaisuus, jota etsimme, MG 21; Torger Enckell, Liv lintu kädessä, MG 43; Harry Kivijärvi, Viisasten kivi, MG 360; Harry Kivijärvi, Purje, MG 436; Carl-Gustaf Lilius; Linnunsiipinen nainen, MG 362; Sigrid Schauman, Maisema Mentonista, MG 119; Kain Tapper, Kuutamo, MG 374; Kain Tapper, Putous, MG 375; Ellen Thesleff, Venematka, MG 139
Tampereen taidemuseon Mystiikan portit -näyttely 18.10.2003 - 29.2.2004
2. Ahti Lavonen, Kohtaavat muodot, 1968, inv. MG 444, Ahti Lavonen, Mustaa ja ruskeaa, 1968, inv. MG 78
Helsingin Taidehallin Ahti Lavonen -näyttely 21.08. - 03.10.
3. Helene Schjerfbeck, Koristekurpitsuja, inv. MG 409, Ellen Thesleff, Heldelmäasetelma, inv. MG 136
Helsingin kaupungin taidemuseon Paratiisin puutarha -näyttely 09.06. - 19.09.

Tutkimus- ja julkaisutoiminta

Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmiin liittyen Porin taidemuseo julkaisi TUTKA / Porin taidemuseon tutkimuksia -sarjassa dosentti Renja Suominen-Kokkosen laatiman tutkimuksen Taiteen kirjasto - A Library of Art, joka kartoittaa Gullichsenin taidekokoelman varhaisia vaiheita sekä kokoelman suhdetta Alvar Aallon suunnittelemaan, vuonna 1939 valmistuneeseen Villa Mairea -rakennukseen.

*TAITEEN KIRJASTO? Ajatuksia Villa Maireasta ja taiteenkerääjän sukupuolesta. /
A LIBRARY OF ART? The Villa Mairea and Notes of the Gender of the Art Collector*
Miia Lehtola & Esko Nummelin (toim.)
TUTKA Porin taidemuseon tutkimuksia 4 / Porin taidemuseon julkaisuja 74
Saarijärvi 2004
ISBN 951-9355-92-8

Porin taidemuseo jatkoi kertomusvuonna taidesäätiön kokoelmien digitointityötä opetusministeriön myöntämän valtionavustuksen, ns. Myytti-rahamurteen turvin.

Mairea säätiö

Mairea säätiön omistamia teoksia on kertomusvuonna ollut säilytyksessä Porin taidemuseossa 23 teosta.

Maire Gullichsenin perillisten omistamia teoksia on kertomusvuonna ollut Porin taidemuseossa säilytyksessä kymmenen teosta.

PORIN KAUPUNGIN TAIDEKOKOELMA

Porin kaupungin taidekokoelmia on kartutettu säännöllisesti vuodesta 1959 lähtien. Vuodesta 1981 alkaen toiminnan koordinoinnista on vastannut kulttuurilautakunta ja sen alaisuudessa Porin taidemuseo.

Kaupungin taidekokoelmien kartuttamisen periaatteet rakentuvat museotoiminnassa yleisesti vakiintuneiden päämäärien ja toimintakäytäntöjen mukaan. Kartuttamisen perustan muodostavat taidemuseon peruskokoelmat. Kartuttamisen suuntaviivat ja kehittäminen muotoutuu osana museon näyttely- ja tutkimustoimintaa - museon profiilia. Kansainvälisen ja kotimaisen uudemman taiteen kehityksen rinnalla kokoelmapoliittista toimintaa on ohjannut myös museon rooli Satakunnan aluetaidemuseona. Hankitut taideteokset sijoitetaan huomattavalta osin kaupungin virastoihin ja laitoksiin, joissa ne ovat julkisesti esillä. Tutkimus- ja dokumentointityön kannalta merkittävät teokset - ns. Porin taidemuseon kokoelma - talletetaan pääsääntöisesti museon tarkoitusta varten varustettuihin, asianmukaiset säilytysolosuhteet tarjoaviin varastotiloihin.

Taidemuseo huolehtii teosten luetteloinnista, kuvaamisesta, tietokonepohjaisesta rekisteröinnistä sekä sijaintirekisteristä. Virastoihin sijoitetun kokoelman taideteosten kierron - palautuksen ja uudelleen-sijoittamisen - yhteydessä museo on vastannut kuntokartoituksesta sekä paperipohjaisten teosten osalta kymmenien töiden uudelleenkehystyksestä. Porin taidemuseon henkilökunta vastaa virastoihin sijoitetun kokoelman ripustusteknisistä töistä.

Yksittäistapauksissa myös muut Porin kaupungin hallintokunnat hankkivat teoksia tiloihinsa. Porin taidekoulu on vuodesta 1981 kartuttanut talousarviovaroin koulun oppilastöiden kokoelmaa. Tähän taidekokoelmaan liitetystä teoksista taidekoulu pitää omaa rekisteriään.

Porin taidemuseon ylläpitämä Porin kaupungin taidekokoelma käsitti kertomusvuoden päättyessä 1745 teosta.

Kertomusvuoden aikana kaupungin kokoelmaa kartutettiin hankinnoin ja lahjoituksin seuraavilla teoksilla:

- Inv. TM 1728 Olavi Turtola, [ ], 2003, reliefipaino, 7,8 x 11,8 cm
- Inv. TM 1729 Lea Vaittinen, Sotalapset, 2003, puupiirros, kopiosyövytys, 16,2 x 22,2 cm
- Inv. TM 1730 Sara Ekström, Blow up, 2003, DVD/VHS
- Inv. TM 1731 Sara Ekström, Snail, 2003, DVD/VHS
- Inv. TM 1732 Kimmo Sarje, Quo vadis monumentum?, 1998, Finlandia-talon julkisivun marmori, 170x65x40cm
- Inv. TM 1733 Kimmo Sarje, Nürnberg-Tikal I, 1990-98, diptyyppi; värivalokuva, 50 x 67 cm
- Inv. TM 1734 Kimmo Sarje, Nürnberg-Helsinki-Tikal, 1990-98, triptyyppi; värivalokuva ja marmori, 55 x 135 cm
- Inv. TM 1735 Kimmo Sarje, Nürnberg-Helsinki, 1996-98, triptyyppi; värivalokuva ja marmori, 47 x 139 cm
- Inv. TM 1736 Kimmo Sarje, Fröhliche Eiszeit, 1996-98, triptyyppi; värivalokuva ja marmori, 55 x 227 cm
- Inv. TM 1737 Ossi Somma, Optimistinen luonto, Vanhukset, 1997 serigrafia, pronssi, (taustalevy 136x167cm)
- Inv. TM 1738 Ari Virtanen, Valpuri, 1987, musta graniitti ja takorauta, 48,5 x 115 x 24,5 cm
- Inv. TM 1739 Pertti Lohiniva, Uhka, 2003, öljyväri, pigmenttituloste vanerille, 47 x 54 cm
- Inv. TM 1740 Pertti Lohiniva, Jos uskot, 2002, öljyväri, pigmenttituloste, pahvi ja paperi vanerille, 70x 90 x 5 cm
- Inv. TM 1741 Pasi Tammi, Kaupunginjohtaja Martti Sinisalmen muotokuva, 2004, öljy kankaalle, 110 x 70 cm
- Inv. TM 1742 Konni Zilliacus, Ihmisen suhde eläimeen, 2001, öljy kovalevyllä, 122,5 x 137,5 cm
- Inv. TM 1743 Konni Zilliacus, Lihavankila, 2002, öljy kankaalle, 120 x 140 cm
- Inv. TM 1744 Sam Francis, [ ], ei vuotta, serigrafia, 63 x 90,5 cm
- Inv. TM 1745 Minna Sulonen, Dulce Malum, 2004, viivasyövytys ja akvarelli, 34,4 x 26 cm
- Inv. TM 1746 Miina Long (ent. Äkkijyrkkä), [ ], 2004, savi, 11 x 23 x 15 cm
- Inv. TM 1747 Adrienne Gallinari, Flip book -alkuperäispiirroset, 2002, tussi, 8x10 cm kukin (160 piirrosta)

Kaupungin kokoelmasta on kertomusvuoden aikana ollut lainassa museon ulkopuolella seuraavat teokset:

EERO MARKUKSELA "LEGENDA"

Wäinö Aaltosen museo / Turun kaupungin taidemuseo 05.03. - 18.04.

- Eero Markuksela: Legenda II (1998)
Han-Shan, Shi-De, Muromachi-kausi, 1600-luku
Kari Pyykkö, Eero Markuksela, Postmodernin jälkeen, 1990-luku
tussi, valokuva, 4 osaa, inv. TM 1533

LAPS' SUOMEN

Didrichsenin taidemuseo 11.02. - 08.08.

- Juho Karjalainen, Vastasyntynyt, litografia, inv. TM 458

UNTEN MAILLA

Tikanojan taidekoti 16.06. - 05.09.

- Aarne Elomaa, Nukkuva, 1976, lyijykynäpiirustus, inv. TM 673

AHTILAVONEN

Helsingin Taidehalli 21.08. - 03.10.

- Ahti Lavonen, Kollaasiveistos, 1968, pleksi ja alumiini, inv. TM 1609

KIMMO SARJE

Alvar Aalto Recycled

Desingmuseo 24.05. - 30.09.

- Kimmo Sarje, Puinen kone, 1988, Aalto-huonekalujen osia, akryyli, kimpilevy, inv. TM 1013

OTTO MÄKILÄ 100 VUOTTA: MITÄ ME EMME NÄE

Aboa Vetus & Ars Nova 07.10.2004 - 16.01.2005

- Otto Mäkilä, Omega (aiemmin nimetön), 1939, guassi, inv. TM 813

TALLENNEKOKOELMAT

Porin taidemuseossa oli vuoden 2004 lopussa 11 tallennekokoelmaa, joihin kuului yhteensä 960 taideteosta kansainvälistä ja kotimaista nykytaidetta.

Tallennekokoelmien merkitys taidemuseon varsinaisten kokoelmien täydentäjinä on erittäin merkittävä sekä taloudellisessa että taiteellisessa mielessä. Laajin, tässä yhteydessä nimettömänä kulkeva kokoelma (LJ) käsittää kertomusvuoden lopulla 271 taideteosta. Muut tallennekokoelmat ovat:

- *Katariina ja Juhani Lipsasen* tallennekokoelmissa on 105 teosta.
  - *IAA:n, so. Kansainvälisen taideliiton grafiikan kokoelmaan* kuuluu 128 teosta.
  - *Suomen Säästöpankki -kokoelman* Poriin talletettuun kokoelmaan kuuluu 60 teosta.
  - *Arto Jurttilan* tallennekokoelmassa on kertomusvuoden lopussa 243 teosta.
- Vuonna 2004 Jurttilan tallennekokoelma karttui 93 taideteoksella. Tästä kokonaisuudesta kertomusvuoden lopulla oli 40 teosta säilytettävänä lahjoittajan kotona Helsingissä.
- Fluxus-kokoelmassa on 80 teosta.
  - Maire Säätiön kokoelman taidemuseolla säilytettävä osuus on 23 teosta.
- Neljässä pienimmässä tallennekokoelmassa on alle kymmenen teosta.

Kokoelmiin kuuluvien taideteosten inventointia ja kuvaustyötä jatkettiin. Samalla jatkettiin teostietojen siirtoa kokoelmatietokantaohjelmaan (VATI) ja kokoelmien digitalisointityötä.

Tallennekokoelmista lainattiin vuonna 2004 ulkopuolisten järjestämiin näyttelyihin seuraavat teokset:

TURHAT POJAT

Lönströmin taidemuseo, 11.10.2003 - 06.01.2004

- Juhani Harri, Kuningas ja kuningatar, 1994, esinesommitelma, inv. LJ 280
- Juhani Harri, Viserryskone, 1993, esinesommitelma, inv. LJ 279
- Juhani Harri, Luostari, 1990, collage, inv. LJ 245
- Juhani Harri, Vuorella, 1990, assemblage, inv. LJ 258
- Juhani Harri, Ääniä, 1975, collage, inv. LJ 248
- Juhani Harri, Nouseva kuu, 1990, assemblage, inv. LJ 252
- Juhani Harri, Arvoitus II, 1980-luku, assemblage, inv. LJ 253
- Juhani Harri, Arvoitus, 1980-luku, assemblage, inv. LJ 254
- Juhani Harri, Nimetön, 1989, assemblage, inv. LJ 261
- Juhani Harri, Maisema Lanzarotelta, 1978, collage, inv. LJ 260
- Juhani Harri, Nimetön, 1990, assemblage, inv. LJ 283
- Juhani Harri, Luostarin puutarhassa, 1990, assemblage, inv. LJ 251

AHTILAVONEN

Helsingin Taidehalli 21.08 - 03.10.

- Ahti Lavonen, Pieni X, 1965, sekatekniikka, 35 x 35 cm, inv. LJ 189

Porin taidemuseo on kunkin lainauksen yhteydessä perinyt maksun, joka on 33 euroa teokselta. Maksulla katetaan lainaustoiminnasta aiheutuneita menoja kuten pakkaus- ja käsittelykustannuksia sekä tutkijapalveluun liittyviä kuluja.

Porin julkiset veistokset

Porin kaupungilla on merkittävä 38 ulkoveistoksen kokoelma, joka kattaa maamme taiteen kehityksen aina itsenäisyyden alusta edellisen vuosituhannen loppuun.

Vakiintuneen käytännön mukaisesti veistosten ylläpito kuuluu muun kaupungin kiinteistöomaisuuden tavoin teknisen palvelukeskuksen alaisuuteen ja vastuulle taidemuseon toimiessa asiantuntijana. Kaupungin puistotoimi vastaa omien alueidensa osalta julkisten veistosten ympäristöjen, jalustojen ja soveltuvin osin myös itse teosten kunnon seurannasta sekä rutiinitoimenpiteisiin kuuluvista puhdistustoimista sekä edelleen rakenteellisista korjaus- ja huoltotoimenpiteistä yhdessä huoltokeskuksen kanssa ja taidemuseon/veistoskonservaattorin valvonnassa. Rakennusten ja kiinteistöjen yhteydessä olevat veistokset ovat maalausten ja pienempien taideteosten tavoin kunkin hallintokunnan vastuulla.

Veistoskonservaattori *Lasse Mattila Konservointi- ja museopalvelut Lasse Mattila Oy*:stä teki vuonna 2002 Porin ulkoveistosten kuntokartoituksen sekä sen pohjalta toimenpidesuunnitelman. Mattilan kartoituksen perusteella Porin ulkoveistokset ovat pääosin hyvässä kunnossa. Suurin osa ongelmista on hoidettavissa tehostamalla huolto- ja puhtaanapitotoimenpiteitä, mistä syystä Mattila esitti vuosihuoltojärjestelmään siirtymistä. Välttämättä korjausta vaativia veistoksia oli Porissa Mattilan mukaan yksitoista. Näistä hän luokitteli kiireelliseksi kolme. Veistosjalustojen osalta vastaavat luvut ovat seitsemän ja neljä. Lisäksi 12 veistosta ja 15 veistosjalustaa oli suositeltavaa korjauttaa asianmukaiseen kuntoon.

Kertomusvuonna konservoitiin *Kalervo Kallion* tekemän, vuonna 1966 paljastetun *Keihäänheittäjä* -veistoksen keihäs.

Poikkeuksellisen vaativana ja teknisesti erittäin haastavana hankkeena toteutettiin Gösta Diehlin vuonna 1956 valmistuneen suurikokoisen mosaiikkityön *Uutta, vanhaa ja ikuista*, 180 cm x 300 cm, siirto Porin yliopistokeskukseen, jossa se on sijoitettuna aulatiloihin.

ASiantuntijatoiminta ja palvelut

13

Porin taidemuseon henkilökunta on toiminut kotimaisissa ja kansainvälisissä asiantuntijatehtävissä sekä esitellyt museon toimintamalleja eri yhteyksissä seuraavasti:

Museoamanuensis Hannele Kolsio	CONCRETE VISIONS -tapahtuma Tallinnan taidehalli 01.04. CONSEQUENCES OF ARCHITECTURE The challenge of transforming and old building into a modern art museum”, Bergen, 29.10. VCN -projektin seminaari.
Museolehtori Mirja Ramstedt-Salonen	TAIDEMUSEOT KOULUN TAIDEOPETUKSEN TUKENA, Kuvataiteen opetuksen kehittämispäivät, Kiasma, 17.09. KONTINUA. Hur kan skola och museum samarbeta vardagen, Nordiska akvarellmuseet, Göteborg, 01.11. - 02.11. GALLERIES CREATING LEARNING, Lontoo, 17.11. - 20.11.

Tietopalvelut

Porin taidemuseon tietopalveluiden perustan muodostavat museon arkiston ja kirjaston aineistot. Oman kokonaisuutensa muodostaa Satakuntaan liittyvä kirjasto- ja arkistoaineisto, jonka kartuttaminen on osa taidemuseon roolia Satakunnan aluetaidemuseona.

Kirjasto

Porin taidemuseon kirjasto on luonteeltaan käsikirjasto ja erikoiskirjasto (taidekirjasto), joka on soveltuvin osin myös museoyleisön käytettävissä. Kirjaston painopistealueena on kotimainen ja kansainvälinen nykyaide sekä osittain moderni taide.

Kirjaston ensisijaisena kohdealueena on museotoiminta, kuvataide, arkkitehtuuri, taideteollisuus ja valokuvaus sekä kulttuurihistoria. Kirjaston kokoelmiin kootaan kuvataidenäyttelyihin liittyviä julkaisuja, näyttelyluetteloita, esitteitä sekä eri museoiden ja taidejärjestöjen vuosikertomuksia.

Kirjaston aineisto on järjestetty UDK-luokituksen mukaan. Aineiston hankintakirjauksessa käytetään kirjamuotoisella aineistolla, näyttelyjulkaisulla ja kausijulkaisulla kullakin omaa hankintaluetteloa. Luetteloinnissa noudatetaan ”Suomalaiset luettelointisäännöt” -ohjeistoa.

Vuoden 2004 aikana kirjoja hankittiin tai saatiin lahjoituksina yhteensä 82 kappaletta. Vuoden päättyessä kirjallisuutta oli 2589 nidettä. Näyttelyjulkaisuja ostettiin, saatiin lahjoituksina tai vaihtoen yhteensä 191 kappaletta. Vuoden päättyessä näyttelyjulkaisuja oli yhteensä 5881. Kirjastoa on kehitetty erikoiskirjastona suuren yleisön suuntaan, vaikkakin palvelukyky on kärsinyt sekä tilan että vakituisen henkilöstön puutteesta.

Kertomusvuoden aikana museoon tilattiin seuraavat kulttuuri-, kuvataide- ja museoalan aikakauslehdet:

- Aperture, USA
- Arkkitehti, Suomi
- Art in America, USA
- Art Monthly, Englanti
- Artforum, USA
- Art Press, Ranska
- Contemporary, Englanti
- Flash Art, Italia
- Frieze, Englanti
- The Journal of Aesthetics and Art Criticism, USA
- Katalog, Tanska

- Kritiikin Uutiset, Suomi
- Kulttuuritutkimus/Jyväskylän yliopisto, Suomi
- Kunst, Eesti
- Kunstforum International, Saksa
- Musta taide, Suomi
- Niin & Näin, Suomi
- Nordisk Museologi, Ruotsi
- October, USA
- Parkett, Sveitsi
- Synteesi, Suomi
- Taide, Suomi
- Third text, Englanti
- Tiede ja edistys, Suomi
- Visio, Suomi

Kertomusvuoden aikana museoon tulivat vapaakappaleina seuraavat lehdet:

- Arsis/Taiteen keskustoimikunta
- Arttu
- Eko-asiaa, Riihimäki
- Framework, Helsinki
- Holland Horizon, Hollanti
- Icom news/Bulletin of the international council of museums
- Julius, Helsinki
- Kavalkadi, Fiskars
- Karhunpalvelus, Pori
- Keva, Helsinki
- Kiasma-lehti
- Kulttuurihaitari, Turku
- Musees d'Art et d'Histoire Geneve, Sveitsi
- Museo
- Passage, Sveitsi
- Rumputus, Oulun kaupungin tiedote
- Taiteen maailma
- Taiteilija, Suomen Taiteilijaseura
- Tapiola-antikvariaatti
- Voima, Helsinki

Sanomalehdet, joista arkistoitiin museon toimialaan liittyen museo- ja kuvataidetahtumia käsittelevät kirjoitukset:

- Aamulehti
- Helsingin Sanomat
- Lalli
- Satakunnan Kansa
- Satakunnan Työ
- Uusi Aika

Tilattujen lehtien lisäksi museoon tuli kertomusvuonna runsaasti eri laitosten ja museoiden tiedotteita sekä yksittäiskappaleina eri aikakauslehtiä. Lehtileikekokoelman tietojensiirtoa ATK:lle jatkettiin kertomusvuoden aikana.

Arkisto

Porin taidemuseon tutkimusarkisto on ollut sijoitettuna museorakennuksessa vuosien ajan useaan erilliseen paikkaan. Tutkimusarkistolle osoitettiin vuonna 2003 tilat taidemuseorakennuksen itäpäädyssä. Tarkoituksena on ollut parantaa taidemuseon yleisöpalvelukykyä järjestämällä arkiston yhteyteen tutkijahuone vierailevien tutkijoiden sekä taidehistoriallisesta dokumenttiaineistosta kiinnostuneiden asiakkaitten käyttöön. Valitettavasti tilat ovat yhä edelleen tarkoitukseensa riittämättömät eivätkä ne myöskään täysin täytä arkistolainsäädännön asettamia vaatimuksia

Porin taidemuseolla oli kertomusvuoden päättyessä seuraavat erilliset arkistot:

- Porin taidemuseon virka-arkisto.
- Taidevintin arkisto, 1964-1977. Sulo A. Savo. Lahjoitettu 1977.
- Toimittaja Arvo Mäen arkisto. Porin kaupungin kuvataidelautakunnan toiminnasta ja kuvataide-elämästä yleensä. Lahjoitettu 1980.
- Taiteilija Olavi Jalkasen arkisto. Lehtileikkeitä, muotokuvatuotannon aineistoa, mainoksia. Mainokset on suunniteltu pääasiassa Friitalan nahkatehtaalle. Lahjoittanut taiteilijan tytär Liisa Jalkanen, 1982.
- Porin Taidemuseon Kannatusyhdistys ry:n arkisto. Matti Taipale, "Jussi Pohjonen, kuvanveistäjä ja muotokuvamaalari". Lahjoitettu 1983.
- Täydennys Arvo Mäen arkistoon. 581 mustavalkoista valokuvanegatiivia ja lehtileikkeitä, 1958-1979. Lahjoitettu 1984.
- Porin Taide- ja Taideteollisuusyhdistyksen osa-arkisto. Taiteilija Olavi Jalkasen tuotannon inventointi. Lahjoitettu 1984.
- Apteekkari Leena Särmän arkisto. Georg Nordenswan, "Bildkonsten", 1903. Lehtiä ja lehtileikkeitä vuosilta 1927-1934. Lahjoittanut Jarmo Särämä, 1985.
- Hemmi Koivuniemen arkisto. Lehtileikkeitä vuosilta 1948-1958 ja 1958-, sekä lisäyksiä aikaisemmilta vuosilta.
- Immo Tuomisen arkisto, lehtileikkeitä vuosilta 1962-1980. Immo Tuomisen käsikirjoituksia, 1982.
- Taidemuseotoimikunnan arkisto. Vuonna 1966 asetetun taidemuseotoimikunnan pöytäkirjat. Liitteinä vihkiäispuhe, lausuntoja ja kirjeenvaihtoa. Koonnut toimikunnan sihteeri, apulaiskaupunginjohtaja Mikko Sävelä. Lahjoitettu 1989.
- Porin Työväen Kuvataiteen Ystävät ry:n arkisto vuosilta 1951-1987. Lehtileikkeitä, näyttelyluetteloita, valokuvia. Lahjoittanut Arvo Mäki.
- Taiteilijaseura Nyten arkisto vuosilta 1987-2001. Lehtileikkeitä, esitteitä, valokuvia, videoita. Arkistoaineisto dokumentoitiin taidemuseon toimesta kesällä 2001.

Kertomusvuoden aikana arkisto- ja kirjastoaineistoa ovat lahjoittaneet lukuisat ulkomaiset ja kotimaiset taiteilijat, järjestöt, museot, yksityiset henkilöt ja yhteisöt.

Kuva-arkisto

Porin taidemuseon kuva-arkistossa oli kertomusvuoden päättyessä 74.137 valokuvaa. Kuvatallennekokoelma käsittää negatiivikokoelman, mustavalkoiset ja värikuvat sekä diapositiivit. Pääosa materiaalista on kuvattu suurikokoiselle dialle (6x7 cm, 9x12 cm, 4x5").

Kuvamateriaaliin liittyen museo ylläpitää tietokantaa, jonne vuodesta 1992 lähtien on talletettu yli 49.300 valokuvan tiedot. Tietokanta on taidemuseon toimesta 1980-luvulla räätälöity ohjelma, jonka palvelukyky ja käytettävyys ei kaikilta osin ole enää ajan tasalla. Kuva-arkistoa ylläpidetään tilapäistyövoiman varassa. Kuva-arkistoa kartutettiin kertomusvuoden aikana yhteensä 48 päänumerolla, jotka sisälsivät 2062 yksittäistä kuvaa ja negatiivia. Museossa järjestetyt vaihtuvat näyttelyt sekä tärkeimmät tapahtumat kuvattiin, minkä lisäksi taidekokoelmien mustavalko- ja värikuvausta jatkettiin. Aineiston tuotanto on nivelletty osaksi näyttely- ja dokumentointityötä.

NÄYTTELYTOIMINTA

Porin taidemuseon vuoden 2004 näyttelyiden yhteisenä teemana oli IHMISEN SUHDE OMAAN YHTEISÖÖNSÄ, sen kulttuuriin ja historiaan. Yhteiskunnalliset ja kulttuuriset käsitykset avautuivat yksilön näkökulmasta, mikrohistoriallisesta perspektiivistä. Miten ihminen rakentaa oman identiteettinsä ja elämäkertomuksensa, miten hän tarkastelee ympäröivän yhteiskunnan muutoksia, historian ja talouden tapahtumia? Miten hän suhteuttaa omat roolinsa osana yhteisesti muodostettuja, mutta jatkuvassa muutoksessa olevia arvoja ja normeja? Miten hän näkee itsensä ja miten hän haluaisi tulla nähdyksi?

Taiteen sisällöllisten kysymysten rinnalla näyttelyvuotta rakennettaessa kiinnitettiin erityistä huomiota aikamme eri medioiden ja tilan käytön luomiin mahdollisuuksiin, joita tutkittiin mm. äänen ja äänitilan sekä kuvan ja kuvatilän näkökulmista. Näiden nykyaikaisen taiteen kentältä kohoavien kysymyksenasettelujen rinnalla ja osin niihin suhteuttaen Porin taidemuseo esitteli modernismin problematiikkaa kuvapinnan ja siihen liittyvien kysymysten synnyttämistä lähtökohdista. Euroopan unionin Kulttuuriprojekti 2000 -ohjelman rahoitus (VCN-projekti) ja siihen liittyvä museoiden välinen yhteistyöverkosto mahdollisti poikkeuksellisen vaativan ja sisällöllisesti kunnianhimoisen näyttelyohjelman toteuttamisen.

- 15.02.

Halli

JANET CARDIFF: 40-OSAINEN MOTETTI / FOURTY PART MOTETT

Kanadalaisen Janet Cardiffin (s.1957) monumentaalinen teos "Forty-Part Motet" (2001) pohjautuu renessanssisäveltäjä Thomas Tallisin kuoroteokseen 'Spem in Alium'. Ääni-installaation pohjana olevan 40-jäsenen kuoron jokainen laulaja on nauhoitettu erillisenä raitana ja toistuu omasta kaiuttimestaan. Cardiffin teokset yhdistävät äänen ja tilan, joita katsoja kartoittaa suhteessa omaan mittakaavaansa. Tilassa liikkuvalla katsojalle/kuuntelijalle muodostuu oma henkilökohtainen roolinsa. Tallisin sävellyksen ja äänitilan myötä museovieras kulkee matkaa sekä ajassa että paikassa koordinaatteina goottilainen katedraali esityspaikkana, renessanssiajanjakso sävellyksen toteutusajankohtana sekä Porin taidemuseon suuri näyttelytila, jossa kaikki kolme ulottuvuutta leikkaavat suhteessa ihmisen omaan henkilöhistoriaan.

- 15.02.

Siipi

KOOS BREUKEL: SUKUPOLVI / GENERATION

Valokuvaaja Koos Breukel (s. 1962) työstää oman sukupolvensa ihmisistä laajaa mustavalkoisten valokuva-muotokuvien sarjaa, jonka hän suhteuttaa kymmenen vuoden aikana muodostuneeseen kahden läheisen ihmisen elämää dokumentoivaan projektiin. Molemmat hankkeet yhdistyivät yhdeksi näyttelyksi, joka toteutettiin yhteistyössä *Nederlands Fotomuseum* -museon kanssa. Näyttely oli osa viiden eurooppalaisen museon *Kulttuuri2000* -rahoitteista *Visual Community Network* -projektia.

- 15.02.

Projektihuone

ANITA CHRISTOFFERSSON: MINÄ EN HALUA / I DON'T WANT TO

Tekstiilitaiteilijana uransa aloittanut ruotsalainen Anita Christoffersson (s. 1943) käsittelee installaatiossaan ihmisen sisimpiä ja usein syrjään työnnettyjä tunteita kuten surua, yksinäisyyttä ja riittämättömyyttä, mutta myös positiivisia ajatuksia. Henkilökohtaiset tunteet Christoffersson yhdistää muistamisen ja unohtamisen sekä identiteetin muodostumisen ja yksityisyyden kysymyksiin.

- 15.02.

MEDIApiste

Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmahankintoja

Silja Rantanen, Ruby, 2000

06.03. - 16.05.

Halli

JANE & LOUISE WILSON: VAPAA JA ANONYMI MONUMENTTI / A FREE AND ANONYMOUS MONUMENT

Jane ja Louise Wilson (s. 1967) työstävät yhteistyössä videoinstallaatioita ja valokuvia, jotka tutkivat ihmisen ja arkkitehtonisen tilan välisiä suhteita, erityisesti tiloja jotka ovat suljettuja, salaisia tai unohdettuja.

Vapaa ja anonyymi monumentti on kolmelletoista suurikokoiselle projisointipinnalle levittäytyvä, teknisesti erittäin vaativa videoinstallaatio, joka käsittelee Koillis-Englannissa sijaitsevien vanhojen teollisuusalueiden läpikäymää taloudellista murrosta sekä sen heijastumista arkkitehtuuriin ja kaupunkisuunnitteluun sekä ihmisten identiteettiin.

Näyttely toteutettiin yhteistyössä *BALTIC, The Centre for Contemporary Art, Gateshead* - taidekeskuksen kanssa ja se oli osa viiden eurooppalaisen museon *Kultuuri2000* -rahoitteista *Visual Community Network* -projektia.

06.03. - 16.05.

Siipi

MG04.TILA - PINTA / SPACE - SURFACE

Teoksia Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmista. Maailmansodan jälkeisen suomalaisen modernismin kehityslinjoja kuvapinnan ja värin ilmaisuvoiman näkökulmasta. Kain Tapper, Tor Arne, Pekka Ryyänen, Carolus Enckell, Juhana Blomstedt, Silja Rantanen, Kimmo Kaivanto, Per Stenius, Olli Miettinen, Sam Vanni ja Erik Enroth.

06.03. - 16.05.

Projektihuone

SAMI LUKKARINEN: KUVAN ARKKITEHTUURIA / ARCHITECTURE OF PICTURE

Sami Lukkarisen (s. 1976) teosten lähtökohtana on moderni suomalainen arkkitehtuuri, jota hän lähestyy digitaalisesti tuotetun luonnoksen avulla toteuttaen ruuduista koostuvan, systematiikkaa ja sattumaa samanaikaisesti hyödyntävän maalauksen. Lukkarinen sijoittuu perinteisen taidemaalauksen ja nykymedian ilmaisukeinojen väliseen maastoon poikkeuksellisen kiinnostavalla tavalla. Neljän viime vuoden aikana Lukkarinen on tutkinut digitaalikuva ja maalaustaiteen suhdetta aiheinaan graffitijunat, kansainvälinen funkki-arkkitehtuuri ja lapsen kasvu informaation kasvun näkökulmasta.

06.03. - 16.05.

MEDIApiste

Maire Gullichsen ja 1930-luku

Yngve Bäck, Märta valkoisissa, 1933 - Helene Schjerfbeck, Omakuva, 1915-1926 - Gunnar Elfgren, Maire Gullichsenin muotokuva, 1935.

Informatiivinen pienoisenäyttely, johon liittyi dosentti Renja Suominen-Kokkosen laatima artikkeli Villa Mairean varhaisesta taidekokoelmasta.

05.06. - 05.09.

Halli, Siipi, Projektihuone, Veistospiha

VELI GRANÖ JA TUOVI HIPPELÄINEN**RIEN - SIINÄKÖ KAIKKI? / RIEN - IS THAT ALL? / RIEN - ÄR DET ALLT?**

Veli Granön (s. 1960) ja Tuovi Hippeläisen (s. 1959) laaja, valokuvan ja videon mahdollisuuksia hyödyntävä installaatio tutki ihmisen ja hänen elämäntarinansa ulottuvuuksia. Pienoisrautatieen avulla tuotetun viisikymmenluvun elokuvan sanastoon viittaava kuvamateriaali liittyi reaaliaikaisena halliin rakennetussa elokuvateatterissa vanhusten muisteluksiin ja elämän myötä muutoutuneisiin kertomuksiin. Näyttelyn yhteydessä toteutettiin taiteilijaparin suunnittelemat, koko kesän jatkuneet työpajat, joissa syntyneet teokset muodostivat osan jatkuvassa muutoksessa olevaa näyttelykokonaisuutta. Taiteilijat hyödyntävät tätä aineistoa myös myöhemmissä teoksissaan.

Porin taidemuseon tuottama näyttely toteutettiin osana viiden eurooppalaisen museon *Kultuuri2000* -rahoitteista *Visual Community Network* -projektia. Porin jälkeen näyttely siirtyi *BALTIC, The Centre for Contemporary Art, Gateshead* - taidekeskukseen Englantiin sekä sieltä edelleen BildMuseet -museoon, Uumajaan, Ruotsiin.

05.06. - 05.09.

MEDIApiste

LARS-GUNNAR NORDSTRÖM JA JAZZ

Maire Gullichsenin taidesäätien kokoelmien pohjalta muodostettu näyttely esitteli maamme nonfiguratiivisen taiteen uranuurtajan läheistä suhdetta jazz-musiikkiin ja tarjosi näyttelyvieraille mahdollisuuden maalauksiin tutustumisen yhteydessä kuunnella taiteilijan laajasta levykokoelmastaan teoksiaan varten valitsemaa musiikkia.

18.09. - 21.11.

Halli, Siipi

MIKÄ ON TÄRKEÄÄ ? Kolmas Ars Baltica valokuvataiteen triennaali /**WHAT IS IMPORTANT? Ars Baltica. The third triennial of photographic art of the Baltic area**

Katsaus Itämeren maiden valokuvataiteen ja valokuvaa hyödyntävän taiteen ajankohtaiseen tilaan. Näyttelyssä olivat edustettuna Ruotsi, Norja, Tanska, Venäjä, Viro, Latvia, Liettua ja Saksa. Kokonaisuutta täydensi kolme maamme eturivin valokuvaajaa. Näyttelyn kuratoi Berliinissä asuva taidehistorioitsija *Dorothee Bienert* yhdessä *Lars Grambyen* ja *Lolita Jablonskienen* kanssa (Kööpenhamina ja Vilna)

Näyttelyn taiteilijat olivat Knut Åsdam, Bigert & Bergström, Agnieszka Brzezanska, Aristarkh Chernyshev, Oskar Dawicki, Miklos Gaal, Ilkka Halso, Isabell Heimerdinger, Elsebeth Jørgensen, Anne Szefer Karlsen, Eve Kask, Joachim Koester, Tatyana Liberman, Wiebke Loeper, Wolfgang Plöger, Arturas Raila, Gatis Rozenfelds, Johanna Rylander, Jari Silomäki, Florian Slotawa, Irma Stanaityte.

18.09. - 21.11.

Veistospiha

OSSI SOMMA: VIIMEINEN MATKA, 1986 / THE LAST JOURNEY

“Taiteilijana koen tullessi ymmärretyksi, kun katsoja alkaa etsiä vastauksia kysymykseen MIKSI” toteaa Ossi Somma kuvatessaan viisi vuosikymmentä jatkunutta taiteellista uraansa kansakunnan unilukkarina.

18.09 - 21.11.

Projektihuone

KAI RUOHONEN: MIESTENHUONE (CV) / MEN'S ROOM

Miestenhuoneen kynnyks on korkeaa moraaliala matalampi.

18.09. - 21.11.

MEDIApiste

Maire Gullichsen ja 1930-luku

Yngve Bäck, Märta valkoisissa, 1933 - Helene Schjerfbeck, Omakuva, 1915-1926 - Gunnar Elfgren, Maire Gullichsenin muotokuva, 1935.

Informatiivinen pienoishäyttely, johon liittyi dosentti Renja Suominen-Kokkosen artikkeli Villa Mairean varhaisesta taidekokoelmasta.

01.12.2004 - 30.01.2005

Halli

KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA / QUESTIONS AND ANSWERS

Kysymyksiä ja vastauksia tarkasteli nykytaiteen tehtäviä ja roolia aikamme yhteiskunnassa hahmottaen sekä kotimaisen että kansainvälisen taiteen ajankohtaisia linjauksia Porin taidemuseon omien ja tallennekokoelmien pohjalta. Näyttelyssä oli esillä teoksia seuraavilta taiteilijoilta: Eila Minkkinen, Ossi Somma, Jan-Erik Andersson, Janne Räisänen, Teemu Saukkonen, Jarl Ingvarsson, Konni Zilliacus, Kyllikki Haavisto, Lauri Anttila, Marika Mäkelä, Jan Håvström, Olav Christopher Jenssen, Reijo Paavilainen, SALONG3+, Reijo Hukkanen ja Työryhmä Ossi Somma, Reijo Paavilainen, Pertti Mäkinen.

01.12.2004 - 30.01.2005

Siipi

**KUBISMISTA KONKRETISMIIN. Norjan varhaista avantgardea /
FROM CUBISM TO CONCRETISM. Early Norwegian avant-garde**

Kubismista konkretismiin rakensi kuvaa norjalaisen avantgardistisen taiteen kukoistuskautilta 1920- ja 1950-luvulta. Näyttelyn yhteyteen toteutettiin erillinen informatiivinen osio, joka linkitti Norjan taiteen tapahtumat sekä kansainväliseen kehukseen että suhteutti ne myös Suomen vastaaviin virtauksiin.

Näyttelyn taiteilijat olivat Oddmund Kristiansen, Gunnar S. Gundersen, Roar Wold, Odd Tandberg, Ernst Håkan Svarstad, Halvdan Ljøsne, Inger Sitter, Ludik Eikaas, Jakob Weidemann, Fritz Christ, Knut Ljøsne, Mouche Thomsen ja Arve Hagen sekä suomalainen pioneeri Edwin Lydén.

Näyttely toteutettiin yhteistyössä Lillehammerin taidemuseon, Oslon nykytaiteen museon, Bergenin taidemuseon ja Henie Onstad Kunstsenterin kanssa ja näiden museoiden kokoelmista.

01.12.2004 - 06.2.2005

Projektihuone

TOM OSMONEN: DECORATED EVIL II

Tom Osmosen (s. 1962) tapettikollaaseissa pahuus naamioituu kauneuden valepukuun. Tapetti edustaa teoksissa niitä korulauseita, joilla mm. poliittista pahuutta perustellaan kaunistellen. Samalla tapetti muistuttaa pahuudesta kodin seinien sisällä ja geneettisesti sisäänrakennettuna osana meissä jokaisessa.

01.12.2004 - 30.01.2005

MEDIApiste

Maire Gullichsen ja 1930-luku II

Teoksia Maire Gullichsenin taidesäätien kokoelmasta.

Wäinö Aaltonen, Sydämeni laulu, 1932 - 1934 - Magnus Enckell, Kaaos, 1918 - Ellen Thesleff, Juhannus, 1912
Informatiivinen pienoisenäyttely.

Maakunnalliset näyttelyt ja muut näyttelyt

Porin taidemuseon maakunnallinen näyttelytoiminta rakentuu usean maakunnallisen, osin lakisääteisen roolin varaan. Porin taidemuseo toimii Satakunnan aluetaidemuseona. Aluetaidemuseojärjestelmä on määritelty museolaissa ja -asetuksessa. (museolaki, 729/1992, museoasetus 1312/1992)

Opetusministeriö valitsi *Porin lastenkulttuurikeskuksen* yhdeksi vuonna 2003 perustetun valtakunnallisen lastenkulttuurikeskusten verkoston - *TAIKALAMPPU* - kuudesta jäsenestä. Ministeriön Porin lastenkulttuurikeskukselle määritellyt tehtävät ovat osin maakunnallisia, osin valtakunnallisia. Porin lastenkulttuurikeskus / Satakunnan lastenkulttuuriverkosto toimii hallinnollisesti Porin taidemuseon alaisuudessa.

Porin taidemuseon maakuntaan suuntautuvat pedagogiset ja näyttelypalvelut on soveltuvin osin integroitu yhteen sateenvarjoperiaatteella toimivan lastenkulttuurikeskuksen sekä Satakunnan taidetoimikunnan käynnistämien projektien kanssa, mikä on osoittautunut tehokkaaksi ja monin tavoin hedelmälliseksi ratkaisuksi.

Lelu I ja Lelu II

Porin rautatieasema ja linja-autoasema 18.12.2003 - 21.01.2004

Pellonpi pelto

09.12.2003 - 04.01.2004 Merikarvian kirjasto, Merikarvia

PORIGINAL GALLERIA

Porin taidemuseolla on ollut vuodesta 1984 vaihtuvia näyttelyitä varten käytössä galleriatila, joka sijaitsee Kokemäenjoen rannalla, entisessä suolamakasiinissa, Eteläranta 6:ssa, aivan taidemuseon välittömässä läheisyydessä. Rakennus on kaunis uusrenessanssityylinen kiinteistö, joka on rakennettu arkkitehti *F.J. Lindströmin* vuonna 1885 signeeraamien piirustusten mukaan.

Poriginal galleria täydentää Porin taidemuseon tarjoamia palveluja merkittäväällä tavalla. Kaksikerroksinen galleriarakennus tarjoaa näyttelytilaa 235 m², mikä mahdollistaa kahden näyttelyn järjestämisen samanaikaisesti. Poriginal on ikkuna kotimaiseen ja osin kansainväliseenkin ajankohtaiseen taiteeseen. Galleria mahdollistaa maakunnan omien taiteilijoiden sekä nuorten lahjakkaiden, vasta läpimurtoaan tekemässä olevien tekijöiden esittelyn.

Poriginal on saavuttanut vahvan aseman suomalaisten gallerioiden joukossa, mistä kertoo mm. se, että korkeatasoisista näyttelyhakemuksista vain osa voidaan hyväksyä ja tilaa hakevat taiteilijat eri puolilta Suomea. Poriginal gallerian ohjelma päätetään vuosittain koko näyttelykaudeksi. Näyttelyohjelman vahvistaa Porin kaupungin kulttuurilautakunta, joka myöntää näyttelyajat hakemusten perusteella.

Gallerian toiminnasta ja käytännön järjestelyistä on vastannut gallerianhoitaja Tuula Hölsö.

Poriginal galleria 20 vuotta

Poriginal gallerialle tuli kertomusvuonna täyteen kaksi vuosikymmentä toimintaa. Juhlavuoden kunniaksi Porin taidemuseo ja Poriginal galleria järjestivät kutsunäyttelyn, joka esitteli kolme maamme eturivin taiteilijaa, joiden kaikkien taiteilijauran alkuvaiheisiin galleria liittyy läheisesti. Näyttelyn taiteilijat olivat *Anne Alho, Kaisu Koivisto ja Riitta Uusitalo*.

Juhanäyttelyn yhteydessä Porin taidemuseo tuotti ja julkaisi kirjan, jonka tarkoituksena oli kartoittaa gallerian kulttuuripoliittista roolia ja tehtävää sekä rakentaa kuvaa Poriginalin kahden vuosikymmenen mittaisesta toiminnasta kunnallisena galleriana. Laajasti kuvitettu 208-sivuinen kaksikielinen julkaisu KIPINÄ KENGÄSSÄ / SPARKS IN YOUR SHOE. *Poriginal galleria 1984-2004* esittelee näyttelyn taiteilijat ja heidän toimintaansa. Julkaisun liitteistä löytyvät kaikki kahdenkymmenen vuoden aikana järjestetyt lähes 500 näyttelyä sekä 1500 taiteilijaa.

Porin galleriassa järjestettiin seuraavat näyttelyt vuoden 2004 aikana:

- 03.01. - 20.01. Eero Toivonen
Leena Passilahti
maalauksia
- 24.01. - 10.02. Porin Taidegraafikot ry
grafiikkaa
- 14.02. - 02.03. Seinäjoen Taiteilijaseura ry
maalauksia, grafiikkaa, veistoksia
- 06.03. - 23.03. Pertti Lohiniva, Sauli Miettunen ja Seppo Öfverström
maalauksia ja veistoksia
- 27.03. - 13.04. Tapio Haapala, Reijo Kärkkäinen ja Riikka Viinikanoja
maalauksia
- 17.04. - 04.05. Aarno Rankka ja Janne Kaitala
maalauksia, veistoksia
- 08.05. - 25.05. *Porin Taidekoulun IV. vuosikurssin lopputyönäyttely*
Katri Hakala, *maalauksia ja videoteos*
Terhi Moberg, *maalausinstallaatio*
Kalle Nieminen, *maalauksia*
Janne Nytorp, *maalauksia*
- 29.05. - 15.06. Juha Allan Ekholm, *valokuvia*
JP Kaljonen, *installaatio*
- 18.06. - 04.07. Eero Merimaa ja Nina Rantala
veistoksia ja videoteoksia
- 05.07. - 28.07. Pori Jazz
- 31.07. - 17.08. Kuvanveistäjäryhmä Jöötti ry
veistoksia
- 21.08. - 07.09. Hanna Kaisa Soini, *maalauksia*
Konni Zilliacus, *maalauksia*
- 11.09. - 28.09. *Porin gallerian 20-vuotisjuhlanäyttely*
Anne Alho, *veistoksia*
Kaisu Koivisto, *veistoksia ja valokuvia*
Riitta Uusitalo, *grafiikkaa, maalauksia*
- 02.10. - 19.10. Hanna Tammi ja Laura Pohjonen
grafiikkaa
- 23.10. - 09.11. *Porin Saskiat ry:n stipendiaattinäyttely*
Leena Klemola, *maalauksia*
Kati Lehtonen, *grafiikkaa*
- 27.11. - 26.12. Heini Aho, Sirkku Ketola ja Tamara Piilola
Installatio

VCN - VISUAL COMMUNITY NETWORK -PROJEKTI 2002-2005

Porin taidemuseo haki vuonna 2002 yhdessä neljän muun eurooppalaisen museon kanssa Euroopan komission *KULTTUURI 2000* -ohjelmasta suoraa rahoitusta projektiin, jonka työnimenä on *VCN Visual Community Network / Producing and communicating visual art within European museum communities*. (CULTURE 2000 / Action 2: Cultural cooperation agreements. Kulttuurivuoropuhelun ja Euroopan kansojen kulttuurin ja historian keskinäisen tuntemuksen edistäminen.)

Hankkeelle saatiin myönteinen rahoituspäätös 19.08.2002. Virallisesti projekti käynnistyi huhtikuussa 2002, jolloin projektianomus jätettiin EU:lle. Projekti päättyi toukokuussa 2005. Projektin budjetoidut kokonaiskustannukset ovat 1'508'201,66 euroa, mille summalle KULTTUURI 2000-ohjelma myönsi tukea 838.201,66 euroa. Kullekin museolle ohjautuva tuki on koko kauden osalta 90'000 euroa, mikä merkitsee vuosittaista 30'000 euron suoraa tukea.

Porin taidemuseon VCN-yhteistyökumppanit ovat:

BALTIC The Centre for Contemporary Art, Gatesheadista Englannista,
Bergen Kunstmuseum, Bergenistä Norjasta,
Nederlands Foto Instituut, Rotterdamista Hollannista,
BildMuseet, Umeåsta Ruotsista.
 Projektin päävastuu on BildMuseetilla.

VCN -projektin puitteissa jokainen museo tuottaa yhden näyttelyn, joka esitellään vähintään kahdessa muussa projektiin osallistuvassa museossa vuoteen 2005 mennessä. Porin taidemuseon osalta VCN Visual Community Network -projektin näyttelyt on nivelletty osaksi museon omaa näyttelyohjelmaa, minkä myötä projektin omarahoitusosuus on varattu museon talousarvioon. Näyttelyiden rinnalla VCN-hanke on tuottanut monitasoisista museoammattillista yhteistyötä projektiin kuuluvien sekä laajemmin eurooppalaisten museoiden välille. Projektin ohjelmaan kuuluvat kansainväliset seminaarit, museo-pedagogiikan kehittäminen sekä yhteistyöverkostojen ja keskinäisen vuorovaikutuksen tiivistäminen. Erityistä huomiota on kiinnitetty kansainväliseen tiedottamiseen.

Näyttelyt Porin taidemuseossa

Koos Breukel, *Sukupolvi*

Porin taidemuseon yhdessä Nederlands Fotomuseumin kanssa järjestämä hollantilaisen valokuvaa-
 jan Koos Breukelin näyttely. 05.12.2003 - 15.02.2004

Jane & Louise Wilson: *Vapaa ja anonyymi monumentti*

Porin taidemuseon yhdessä BALTIC, The Centre for Contemporary Artin kanssa järjestämä näyttely.
 05.03.-16.05.

Veli Granö ja Tuovi Hippeläinen, *Rien -siinäkö kaikki?*

Porin taidemuseon tuottama näyttely 04.06. - 05.09.

Pedagoginen yksikkö toteutti kesän aikana näyttelyyn liittyen taidemuseon sisäpihassa koko näyttelyn ajan jatkuneen kaikille avoimen savityöpajan, jonka teemana oli omakuva. Ohjaajina toimivat taiteilijat Kalle Nieminen ja Terhi Moberg.

Näyttelyyn liittyen taiteilijat Veli Granö ja Tuovi Hippeläinen järjestivät savityöpajan Liinaharjan vanhainkodin asukkaille.

Seminaarit ja museoiden välinen yhteistyö

Bergenin taidemuseo järjesti 29.10. vanhojen teollisten tuotantolaitosten muuttamista kulttuuri- ja museokäyttöön käsittelevän seminaarin *Consequences of Architecture*. Porin taidemuseolta pyydetyn puheenvuoron *Converting an old warehouse into a museum of contemporary art* käytti amanuenssi Hannele Kolsio.

Tiedotus

VCN-projektilla on museoiden yhteinen päätoiminen tiedottaja, joka vastaa kansainvälisestä informaatiosta sekä museoiden välisen tiedotuksen ja viestinnän integraatiosta.

VCN-projektin yhteiset eurooppalaiset internetsivut esittelevät monipuolisesti hankkeen eri ulottuvuuksia ja ajankohtaisia tapahtumia. Sivut löytyvät osoitteesta:

www.visualcommunitynetwork.com

Syksyllä 2003 järjestetyn CONTEMPORARY ART IN MUSEUMS /Art Education and Local Cultural politics - NYKYTAIDE JA MUSEO -seminaarin pohjalta toteutettu seminaarijulkaisu valmistui.

MUSEO JA YLEISÖ

Aukioloajat

Vuoden 2004 aikana taidemuseo oli avoinna yleisölle 308 päivää. Päivittäin museo on ollut auki kello 11.00 - 18.00, minkä lisäksi keskiviikkoisin on ollut pidennetty aukioloaika kello 20.00:een. Maanantaisin museo on ollut suljettu. Aamuisin ennen varsinaista aukioloaikaa sekä sopimuksen mukaan maanantaisin museossa ovat vierailleet sekä koululuokat että työpajojen lapsiryhmät. Näyttelyjä vaihdettaessa museo tai sen osa on ollut tilapäisesti suljettuna 1-4 päivää.

Kävijät

Vuoden 2004 kokonaiskävijämäärä oli yhteensä 29.166 henkilöä. Lisäksi museossa on järjestetty lukuisia yleisötilaisuuksia, joiden osallistujat eivät sisälly edellä mainittuun lukemaan. Käynnit on tilastoitu päivittäin. Pedagogista toimintaa lukuun ottamatta museovierailut ovat kautta vuoden keskittyneet selvästi viikonloppuihin, lauantaihin ja sunnuntaihin. Suosituksi on myös tullut keskiviikon pidennetty aukioloaika opastuksineen ja tapahtumineen. Museokävijät jakaantuivat vuonna 2004 kuukausittain seuraavasti:

tammikuu	4099
helmikuu	2241
maaliskuu	2903
huhtikuu	2404
toukokuu	1382
kesäkuu	1248
heinäkuu	3887
elokuu	2099
syyskuu	2370
lokakuu	2626
marraskuu	1919
joulukuu	1988

Avajaistilaisuudet, esitelmät, esittelyt ja tapahtumat

Jokaisen näyttelyn yhteydessä järjestettiin tiedotustilaisuus sekä näyttelyn avajaiset. Suurelle yleisölle suunnatut näyttelyesittelyt olivat keskiviikkoisin kello 18.00. Tilaisuuteen oli vapaa pääsy. Kunkin näyttelyn yhteydessä järjestettiin myös ilmainen yleisöopastus eläkeläisille, ns. seniorien suunnistus nykytaiteeseen.

Esitelmät, performanssit ja tapahtumat:

- 06.03. Jane & Louise Wilsonin *Vapaa ja anonyymi monumentti*, *MG-04.TILA-PINTA ja Sami Lukkarinen: Kuvan arkkitehtuuria* -näyttelyt avautuivat. Avauksen suoritti kaupunginjohtaja Martti Sinisalmi.
- 29.04. Järjestettiin aikuisille maalaustyöpaja *Omakuva - Muotokuva* Aikuisopiskelijan viikkoon liittyen. Työpajan ohjaajana toimi läänintaiteilija Marjo Heino-Fihlman.
- 02.05. *Kansainvälinen Museoiden kevät* -päivänä järjestettiin näyttelyesittely ja museoon oli vapaa sisäänkäynti.
- 09.05. Äitienpäivänä oli vapaa sisäänkäynti äideille ja näyttelyesittely.
- 10.-14.05. Taiteilija Jan-Erik Andersson toteutti *Vene Venetsiasta* veistostyöpajan koululaisille. Avajais-tapahtuma järjestettiin 14.05. Porin kaupungintalon edustalla, jossa teos oli esillä 14.05 - 28.05. Avauksen suoritti Porin lastenkulttuurikeskuksen toiminnanjohtaja Päivi Setälä.
- 17.-23.05. Museoviikolla yleisölle järjestettiin *Näin museo tekee näyttelyn* -opastuksia.
- 23.05. Tampereen yliopiston musiikintutkimuslaitoksen tutkija Noora Vikmanin opastuksella tehtiin kuuntelukävely kaupungin puistoalueelle.
- 04.06. Museonjohtaja Esko Nummelin avasi Veli Granön ja Tuovi Hippeläisen *RIEN -siinäkö kaikki?* sekä *Lars-Gunnan Nordström ja jazz* -näyttelyt.
- 04.06.-05.09. *RIEN - siinäkö kaikki?* näyttelyn aikana toimi yleisölle avoin *savityöpaja* taidemuseon sisäpihalla. Taiteilijat Terhi Moberg ja Kalle Nieminen ohjasivat työskentelyä savityöpajassa.
- 19.-25.07. Jazz-viikolla taidemuseossa oli pidennetty aukioloaika kello 22.00:een asti. Yleisöopastuksia järjestettiin suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.
- 10.09. Porin gallerian 20-vuotisjuhlanäyttely avautui. Avajaispuheen piti vs. museonjohtaja Esko Nummelin. Juhlaorkesterikokoonpanossa soittivat Mikä Rättö, Teemu Majaluoma, Veli Nuorsaari, Samuli Peltoniemi, Irina Niemelä, Jyrki Laiho ja Mikko I. Elo.
- 18.09. *Mikä on tärkeää? Ars Baltica. Kolmas Itämeren alueen valokuvataiteen triennali, Maire Gullichsen ja 1930-luku, Kai Ruohosen: CV sekä Ossi Somman Viimeinen matka* -näyttelyt avautuivat. Kuraattori Dorothee Bienert, dosentti Renja Suominen-Kokkonen ja vs. museonjohtaja Esko Nummelin suorittivat näyttelyiden avaukset. Musiikista vastasi Gay-kuoro Sirppi.
- 02.-03.10. Porin päivänä järjestettiin opastuksia ja taidemuseoon oli vapaa sisäänkäynti.
- 01.12. *Kubismista konkretismiin, Kysymyksiä ja vastauksia ja Tom Osmosen Decorated Evil II* näyttelyt avautuivat. Musiikista vastasivat Mikko Lampila, Rauno Melos ja Jukka-Pekka Lehto.
- 15.12. Järjestettiin vuosikortin haltijoille *mesenaattitapaaminen*. Ohjelmassa oli vuoden 2005 näyttelyiden esittely ja huilisti Jukka-Pekka Lehdon musiikkiesitys.

Porin taidemuseon järjestämien tilaisuuksien lisäksi taidemuseon mesenaatit, yhdistykset ja eri yhteisöt ovat aktiivisesti kokoontuneet taidemuseolla järjestäen omalta osaltaan lukuisia yleisölle suunnattuja tapahtumia ja kulttuuritilaisuuksia.

Mesenaatti- ja vuosikortti

26

Taidemuseo jatkoi vuonna 1994 käynnistettyä ulospäin suuntautuvaa toiminta- ja tukikampanjaa. Museolla oli edellisten vuosien tavoin käytössä vuosikorttijärjestelmä, jonka avulla tehtiin taidemuseon toimintaa ja palveluja tunnetuksi, rakennettiin kontakteja sekä koottiin yksityishenkilöistä, yhteisöistä ja yrityksistä tukipiiriä museotyön kehittämiseksi.

Mesenaattikortti on suunnattu yrityksille, yhteisöille ja yksityishenkilöille. Sen hinta oli kertomusvuonna 100 euroa. Kortin haltija on oikeutettu vierasryhmineen vapaaseen sisäänpääsyyn kaikkiin Porin taidemuseon näyttelyihin hankintavuoden aikana. Mesenaattikortti tarjoaa uuden muodon yritysten henkilökunnalle tai yhdistysten ja järjestöjen jäsenille kulttuuripainotteiseen virkistystoimintaan. Kuluneen vuoden aikana järjestettiin tällaisten ryhmävierailujen yhteydessä lukuisia museon ja näyttelyiden esittelyjä. Kortin haltijoilla oli myös mahdollisuus järjestää kokouksia museon luentotiloissa. Sekä vuosikortti että mesenaattikortti oikeuttavat 15 % alennukseen museossa myytävistä tuotteista.

Mesenaattikortin lunasti vuoden 2004 aikana 99 yhdistystä, järjestöä tai yksityishenkilöä. Henkilökohtaisen vuosikortin hinta oli 20 euroa, ja sen lunasti vuoden 2004 aikana 90 henkilöä. Vuosikortti oikeutti niinkään ilmaiseen sisäänpääsyyn museon kaikkiin näyttelyihin. Vuosikortin ja mesenaattikortin haltijoille tiedotettiin säännöllisesti taidemuseon näyttelyistä, tapahtumista ja muista palveluista.

JULKAISU- JA TIEDOTUSTOIMINTA

Vuoden 2004 kausiohjelma ja taidemuseon esite toteutettiin nelivärisenä. Esite oli jaossa tammikuusta lähtien ja sitä levitettiin mm. mesenaatti- ja vuosikorttiverkoston kautta. Kertomusvuoden aikana toimitettiin kunkin näyttelyn yhteydessä näyttelytiedotteet sekä erillisistä tapahtumista esitteet. Jokaisesta näyttelystä järjestettiin tiedotustilaisuus. Taidemuseon internet-sivujen kehittämistä sekä sivujen tunnetuksi tekemistä jatkettiin. Museon kotisivut löytyvät osoitteesta www.poriartmuseum.fi. Taidemuseo hyödynsi myös mm. Porin kaupungin internet-sivujen Uutisia Porista -tiedotuspalstaa.

Taidemuseo julkaisi kuluneen vuoden aikana viisi julkaisua, kolme esitettä ja yhden julisteen.

Julkaisut:

NYKYTAIDE JA MUSEO / CONTEMPORARY ART AND MUSEUMS

Art Education and Local Cultural Politics

Esko Nummelin & Teija Lammi (toim.)

Suomi-englanti, 196 s., ISBN 951-9355-87-1

Porin taidemuseon julkaisuja 69, TUTKA, Porin taidemuseon tutkimuksia 1

CULTURE2000 / Visual Community Network

RIEN - SIINÄKÖ KAIKKI? / RIEN - IS THAT ALL? / RIEN - ÄR DET ALLT?

Hannele Kolsio (toim.)

Suomi-englanti-ruotsi, 158 s., ISBN 951-9355-86-X

Porin taidemuseon julkaisuja 70. CULTURE2000 / Visual Community Network

TAIDETTA YMPÄRI JA ÄMPÄRI II / ART HERE, THERE AND EVERYWHERE II

Porin taidemuseon ja Porin kaupungin koulutusviraston ympäristötaideprojekti /

Environmental art project of Pori Art Museum and the Pori Department of Education

Mirja Ramstedt-Salonen (toim.)

Porin taidemuseon ja Porin kaupungin koulutusviraston ympäristötaideprojekti

Suomi-englanti, 135 s., ISBN 951-9355-89-8

Porin taidemuseon julkaisuja 71, TUTKA Porin taidemuseon tutkimuksia 2

Julkaisu toteutettiin yhdessä Porin lastenkulttuurikeskuksen kanssa.

KIPINÄ KENGÄSSÄ. Poriginal galleria 1984-2004 /

SPARKS IN YOUR SHOE. Poriginal gallery 1984-2004

Tuula Hölsö, Teija Lammi, Esko Nummelin (toim.)

Suomi-englanti, 207 s., ISBN 951-9355-90-1

Porin taidemuseon julkaisuja 72, TUTKA Porin taidemuseon tutkimuksia 4

Renja Suominen-Kokkonen: TAITEEN KIRJASTO? Ajatuksia Villa Maireasta ja taiteenkerääjän

sukupuolesta. / A LIBRARY OF ART? The Villa Mairea and Notes of the Gender of the Art Collector

Miia Lehtola & Esko Nummelin (toim.)

Suomi-englanti, 111 s., ISBN 951-9355-92-8

Porin taidemuseon julkaisuja 74 / TUTKA Porin taidemuseon tutkimuksia 4

Esitteet:

Porin taidemuseo 2004 Pori Art Museum, 10 s. nelivärikuvitus.

Näyttelyt keväällä 2004, 24 s.

Tom Osmonen: Decorated Evil II

Julisteet:

Veli Granö ja Tuovi Hippeläinen,

RIEN - SIINÄKÖ KAIKKI? RIEN - IS THAT ALL? / RIEN - ÄR DET ALLT?

MUSEOKAUPPA

28

Museokaupan uudet tuotteet

Museokaupan omien tuotteiden tarkoitus on varainhankinnan ohella tehdä taidemuseon toimintaa tunnetuksi luomalla oma, ainoastaan Porin taidemuseosta saatavilla olevien myyntiartikkeleiden kokonaisuus.

Näyttelyihin liittyen tuotettiin kaksi T-paitaa ja yksi kassi.

Sara Ekström, SEED	T-paita
YMPÄRI JA ÄMPÄRI	T-paita
Tuovi Hippeläinen	museokassi

Museokauppa on toteutettu myös sähköisessä muodossa. Internetin kautta tulevien tilausten määrä on hiljalleen nousussa. Museokaupan sivut löytyvät osoitteesta:

<http://www.poriartmuseum.fi>

ALUETAIDEMUSEOTOIMINTA

29

Maakunnallinen museotoiminta ja aluetaidemuseoiden verkoston luominen käynnistyivät maassamme 1980-luvun alussa. Tavoitteena oli turvata kulttuuripalveluiden osalta alueellinen tasa-arvo, mihin pyrittiin mm. järjestämällä maakunnallisia kiertonäyttelyitä.

Taiteen ja kulttuurin kentällä tapahtuneet muutokset ovat pioneerikautta seuranneen lähes neljännesvuosisadan mittaisen ajanjakson myötä muokanneet alueellista toimintaa yhä enemmän palveluiden kokonaisuuden suuntaan. Paikallistason kulttuuritoimijoiden aktiivisuus ja osaaminen on maakunnassa kehittynyt selvästi kahden vuosikymmenen aikana. Näyttelytoiminta on aktiivista, minkä myötä aluetaidemuseoiden verkoston painopistettä on ollut mahdollista siirtää mm. dokumentointi- ja tutkimustyöhön sekä yhä enemmän pedagogiseen toimintaan. Aluetaidemuseoiden roolissa on korostunut samalla mahdollisimman korkeatasoisen taiteen esittelyn merkitys. Vahvan profiilin omaava museoyksikkö vetää mukanaan muut maakunnan kuvataidepalveluja tarjoavat laitokset, instituutiot ja toimijat, mikä heijastuu monella tavalla positiivisesti koko alueelle. Yhä enemmän aluetaidemuseo on nähtävä kulttuurin veturina omalla sektorillaan. Yksittäisten palvelumuotojen sijaan kyse on osaamisverkostosta, joka toimii joustavasti, uutta kehittäen ja osaamistaan soveltaen sekä samalla hyödyntäen alueellisia vahvuuksia ja maakunnallisia ominaispiirteitä.

Porin taidemuseo nimitettiin Satakunnan aluetaidemuseoksi 01.05.1982. Opetusministeriön päätöksen mukaisesti museon toimialueeseen kuuluvat vuonna 1980 vahvistetun suunnitelman mukaisesti seuraavat kunnat: Pori, Harjavalta, Huittinen, Kankaanpää, Kokemäki, Rauma, Eura, Eurajoki, Honkajoki, Jämijärvi, Karvia, Kiikoinen, Kiukainen, Kodisjoki, Kullaa, Köyliö, Lappi Tl., Lavia, Luvia, Merikarvia, Nakkila, Noormarkku, Pomarkku, Punkalaidun, Siikainen, Säskylä ja Ulvila. Satakunnan kulttuuripalvelujen verkosto on vahva. Porin taidemuseon rinnalla maakunnassa toimii kolme muuta ammatillisesti hoidettua taidemuseota: *Rauman taidemuseo*, *Lönnströmin taidemuseo* ja *Emil Cedercreutzin museo*. Lisäksi *Kankaanpään kaupungin-museolla* ja *Huittisten museolla* on omat taideosastonsa, joista ensin mainittu harjoittaa myös kuvataiteeseen liittyvää näyttelytoimintaa. Tämä on 1990-luvun alusta lähtien huomioitu sunniteltaessa Porin taidemuseon alueellista toimintaa.

Yhteydet

Aluetaidemuseotoiminnan vakiintuneen tavan mukaan Porin taidemuseo on huolehtinut maakuntaan kohdistuvasta tiedotustoiminnasta sekä tarjonnut tarpeen mukaan kuvataiteeseen, taideteosten käsittelyyn ja säilytykseen sekä näyttelytiloihin liittyvää neuvontatoimintaa. Maakunnallisen vuorovaikutuksen painopiste on kuitenkin kasvavassa määrin ollut eri tyyppisissä, varsin laajoissakin projektihankkeissa, joissa kulttuurilla ja kuvataiteella on oma, näkyvä osuutensa. Kertomusvuonna jatkettiin vuonna 2003 aloitettua integraatiota Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston maakunnallisen toiminnan kanssa.

JUURET JA SIIVET / Ympäristö ja ympäristökasvatus hyvinvoinnin voimavarana.

Varhaiskasvatuksen ja kulttuuripalvelujen integraatio -projekti.

Porin taidemuseon aloitteesta ja alkuun myös museon vetämänä käynnistyi vuonna 2003 kolmivuotinen Leader + -rahoitteinen pilottihanke, joka on suunnattu päiväkotijä ja ala-asteikäisille lapsille. Projekti tutkii mahdollisuuksia yhdistää eri tyyppisten toimijoiden ja kulttuuri-instituutioiden osaamista hallintokuntarajat ja alueelliset erot ylittävällä ja samalla kustannustehokkaalla tavalla.

Juuret ja siivet -yhteistyöverkoston muodostavat Porin taidemuseo aluetaidemuseona, Päivähoidon työpaja, Luvian kunta, peruskoulu ja sosiaalitoimi sekä Porin lastenkulttuurikeskus/Satakunnan lastenkulttuuriverkosto. Projektin vastuullinen vetäjä on lokakuusta 2003 lähtien ollut Luvia Seur. Juuret ja siivet -projektin kokonaiskustannusarvio on 85'000 euroa.

Taidekokoelmien sekä taiteilijoiden tuotannon inventoinnit

Porin taidemuseo asetti 1980-luvulla tavoitteekseen rakentaa dokumentointityölle pohjautuva satakuntalaisen kuvataiteen tietojärjestelmä, joka tukee tarpeen mukaan museon näyttely- ja tutkimustyötä sekä palvelee myös muita käyttäjiä.

Kahdeksankymmentä- ja osin yhdeksänkymmentäluvun kuluessa Porin taidemuseo dokumentoi ja esitteli näyttelyin merkittävimmät satakuntalaiset vanhemman polven taiteilijat. Hanke sivusi osittain Valtion taidemuseon alaisen Kuvataiteen keskusarkiston 1990-luvulla käynnistämää *Taiteilijaa tapaamassa* -projektia, joka sittemmin on päättynyt. Vuonna 2002 toimintansa aloittanut Valtion taidemuseon Taidemuseoiden kehittämiskeskus *KEHYS* on käynnistänyt maamme aluetaidemuseoiden kanssa neuvottelut, joiden myötä tullaan määrittelemään kuvataiteen dokumentointiin liittyvät käytännöt ja asetetaan kansalliset tavoitteet: Alueellista dokumentointityötä voitaneen tämän jälkeen kehittää niin, että syntyneet tietovarannot ovat myös valtakunnallisesti käytettävissä. Yhtenäiset toimintamentelmät ja yhteinen tekninen sovellusalusta puuttuvat kuitenkin vielä tällä hetkellä, mikä luonnollisesti heijastuu myös tallennus- ja dokumentointityöhön maakunnallisella tasolla.

Porin taidemuseon kahtena edellisenä vuosikymmenenä toteuttamat kokoelmainventoinnit kattavat museon toimialueen kuntien, seurakuntien ja julkisten laitosten taidekokoelmat sekä merkittävimmät yritys- ja yksityiskokoelmat. Painopiste on ollut kuntakokoelmissa. Inventointien yhteydessä syntyneet tietokannat ovat teknisesti vanhentuneet, mikä heijastuu niiden käytettävyyteen niin kauan kuin puuttuu yhteinen valtakunnallinen sovellusympäristö, jonne tiedot voitaisiin mielekkäästi konvertoida.

Aluetaidemuseotoiminnan yhteydessä 1980-luvulla tehtyjen inventointien tulokset on kirjattu seuraaviin tietokantoihin:

- Kunnalliset kokoelmat Satakunnassa
- Yhteisöjen kokoelmat Satakunnassa
- Yritysten kokoelmat Satakunnassa
- Yksityiskokoelmat Satakunnassa
- Satakunnan julkiset veistokset
- Porin julkiset veistokset

Rekistereitä luotaessa noudatettiin soveltuvin osin museoliiton suositusta taideteosten luetteloinnista automaattista tietojen käsittelyä varten (2/87).

Kertomusvuonna jatkettiin Porin taidemuseon sisäisten tietojärjestelmien kokonaisrakenteen uusimista kuvatiedostojen palvelinkoneen ja verkkoyhteyksien osalta sekä jatkettiin digitoidun kuva-aineiston siirtämistä tähän ympäristöön.

Maire Gullichsenin taidekokoelman teosten teostietojen tarkistusta ja aineiston digitointia jatkettiin opetusministeriön myöntämän valtionavustuksen, ns. Myytti-rahoituksen turvin.

Suomen Säästöpankki -kokoelma

Valtion vakuusrahasto hankki vuonna 1994 konkurssiin menneen Suomen Säästöpankin taidekokoelmasta 1500 teosta, jotka pääosin sijoitettiin aluetaidemuseoihin. Porin taidemuseolle osoitettiin kokoelmasta 60 satakuntalaisten pankkien kokoelmiin kuulunutta teosta.

Näyttelytoiminta

Porin taidemuseo tuotti ja välitti 1980-luvulta 1990-luvulle kiertonäyttelyitä oman toimialueensa kuntiin. Sittemmin tilanne on kuitenkin muuttunut. Nykytaiteen nopea kehitys, uudet ongelmanasettelut, taiteen yhä suurempi käsitteellisyys ja sen myötä aineettomuus sekä taideteoksen luonteeseen yhä useammin kuuluva aika ja muutos ovat kysymyksiä, jotka asettavat perinteisen, säilyttävää näkökulmaa korostavan museoajattelun uuteen valoon. Kiertonäyttelytoiminnan riippuvuus helposti pakattavista ja kuljetuksiin soveltuvista taideteoksista voi johtaa toimintaan, joka ei anna taideyleisölle oikeaa kuvaa kulttuurissa tapahtuneista muutoksista. Museon on kyettävä reagoimaan ajan antamiin haasteisiin ja esiteltävä myös nykytaiteen mielenkiintoisia kehityslinjoja.

Porin taidemuseossa voimavarat on keskitetty jo vuosien ajan pakettinäyttelyiden sijaan muutamaa räätelöityihin, paikan ehdoilla toteutettuihin näyttelyihin. Kiertonäyttelyillä ei ole enää samaa, kulttuuripoliittisesti merkittävää kasvatuksellista roolia kuin 1980-luvulla koska kuntien oma näyttelytoiminta on tänä päivänä varsin vilkasta. Porin taidemuseon osalta tämä kehitys on jo varhain merkinnyt toiminta-ajattelun uudelleen arvioimista ja yksinkertaisten määrällisten tavoitteiden korvaamista mallilla, jossa keskeisellä sijalla on vaikuttavuus, integraatio ja yhteistyö.

Kertomusvuonna maakunnalliset näyttelyt toteutettiin yhtä lukuunottamatta pedagogisista lähtökohdista ja yhteistyössä alueen muiden toimijoiden, lähinnä Porin lastenkulttuurikeskuksen kanssa.

MÄÄRÄNPÄÄ

Eura, kirjaston näyttelytila 09.02 – 07.03.2004

Ossi Somma ja Kimmo Sarje

Taiteilijat Ossi Somma ja Kimmo Sarje etsivät teoksissaan muiston pysyvyyttä, ihmisen elämän merkityksellisyyttä ja hetkellisyyden vaihtumista kuolemattomaksi osaksi yksilön ja yhteiskunnan historiaa. Näyttelyn nimi: "Määränpää?" tiivistää nykyhetken päämäärättömyyden ja silti tavoitteellisuutta ihannoivan yhteiskunnan problematiikan.

Pellompi pelto - lasten valokuvanäyttelyt

09.12.2003 -04.01.2004	Merikarvian kirjasto, Merikarvia
07.01. - 25.01.2004	Euran kirjasto, Eura
27.01. - 08.03.2004	Harjavallan kirjasto, Harjavalta
09.03. - 02.04.2004	Karvian kirjasto, Karvia
05.04. - 03.05.2004	Pomarkun kirjasto, Pomarkku
10.05. - 14.06.2004	Huittisten kirjasto, Huittinen
14.06. - 29.06.2004	Punkalaitumen kirjasto, Punkalaidun
03.08. - 27.08.2004	Vampulan kirjasto, Vampula
31.08. - 30.09.2004	Siikaisten kirjasto, Siikainen
15.10.2004	Porin taidemuseon päivähoidon työpaja, Pori
15.11. - 10.12.2004	Pyynpään kirjasto, Rauma

Diasarjat ja opetusmateriaali

Näyttelytoiminnan ohella Porin taidemuseo on kahden vuosikymmenen ajan tuottanut ja koonnut kuvataidetta esittelevää tai sen ilmiöihin perehdyttävää opetusmateriaalia päiväkotien, koulujen ja erilaisten oppilaitosten käyttöön. Osa aineistosta on ollut lainattavien dia- ja kalvosarjojen muodossa, osa on koottu kulloisenkin käyttäjän tarpeen mukaan museon kuva-arkistosta. Lainaustoiminnan tarkoituksena oli pyrkimys täydentää kirjastolaitoksen ja kunnallisten oppimateriaalikeskusten tarjontaa. Internet on muuttanut oppimateriaaliin liittyviä kysymyksiä kuvapalveluiden osalta radikaalisti. Perinteinen diapositiivi on jäämässä tai on jo jäänyt syrjään luennoitsijoiden ja opettajien käyttäessä sähköisiä esitysohjelmiä.

Taidemuseon palveluiden painopiste on siirtymässä yhä enemmän asiantuntijapalveluihin ja neuvontaan. Tämän rinnalla perinteisen muotoista kuvallinaustoimintaa pidetään edelleen yllä ja kehitetään tarpeen mukaan. Varsinaisia diasarjoja taidemuseossa on lainattavissa 124 ja piirtoheitinkalvosarjoja on 23. Kuva-arkiston kokonaismäärä on 74 137 valokuvaa, josta yli puolet on atk-pohjaisessa rekisterissä.

Arkiston ylläpito on hoidettu edelleen tilapäistyövoiman varassa, mikä on heijastunut sekä tallennustyön että palvelutuotannon laatuun. Kuvapalveluiden osalta on pyritty huomioimaan tekeillä oleva tekijänoikeuslainsäädäntö ja sen tuomat, oletettavissa olevat muutokset. Lainauksia (kuva- ja tietopalvelut) kirjattiin kertomusvuonna 55.

Porin taidemuseo ja kuvataiteeseen liittyvät tietokannat

Valtion taidemuseon johdolla on tällä hetkellä syntymässä MUUSA-tietokanta, josta suunnitellaan maamme taidemuseoiden yhteistä tietokantaohjelmaa kokoelmien sekä niihin liittyvän kuva-aineiston hallintaan. Muusa on koekäytössä muutamassa suomalaisessa museossa. Kertomusvuonna se ei kuitenkaan ollut vielä yleisessä jakelussa.

Lehtileikearkiston ylläpitoa sekä leikkeiden yli 40 000 viitettä käsittävän manuaalisen kortiston siirtämistä sähköiseen ympäristöön jatkettiin.

Sähköiset palvelut

Taidemuseon internet-liittymä on toteutettu verkkoratkaisuna siten, että jokaiselta museon koneelta on yhteys tietoverkkoihin. Taidemuseon kotisivut löytyvät osoitteesta <http://www.pori.fi/art/satakunta/pori>. Normaalin näyttelyinformaation lisäksi ne tarjoavat laajasti tietoa taidemuseon eri palveluista ja toiminnoista. Museon laajennusosassa sijaitsevan MEDIApisteen kaksi internet-yhteydellä varustettua tietokonetta olivat yleisön käytettävissä.

Porin taidemuseo pyrkii hyödyntämään digitaalipohjaisen teknologian tarjoamia mahdollisuuksia monipuolisella tavalla kehitettäessä kulttuurisektorin pedagogisia palveluja ja asiakasrajapintoja. Museoiden asiakaspalvelua voidaan uuden teknologian avulla huomattavasti tehostaa. Erityisen paljon lisäarvoa on mahdollista löytää museopedagogiikassa kun siirrytään vuorovaikutteiseen digitaaliseen toimintaympäristöön, johon integroidaan myös koululuokkiin sijoitettu alan kalusto. Kertomusvuonna seurattiin sekä teknologian että metodiikan kehitystä ja verkotuttiin mahdollisuuksien mukaan eri toimijoiden kanssa.

Taidemuseon intranet -ratkaisut

Porin taidemuseolla on oma intranetverkko, joka on rakennettu yhdessä ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa. Verkon ylläpitopalvelut ostetaan.

Taidemuseon runkoverkko perustuu valokaapeliyhteyksiin, jonka muodostaa 24-säikeinen monimuotokuitu. Rakenne on avoin ja tukee tunnettuja kytkentä- ja protokollatyyppejä. Runkoverkko ei rajoita nopeutta. Toimisto- ja näyttelytilat ovat cat6-kategorian yleiskaapelointijärjestelmän mukaiset ja vuonna 2002 valmistuneen siiven kaapelointi on cat5-kategorian mukainen. Palvelintasolla kokonaisuuden muodostavat: tiedosto- ja sovelluspalvelin, fax-palvelin, virustarkistuspalvelin sekä varmistuspalvelin. Työasemia verkossa on noin 30.

Kertomusvuonna jatkettiin taidemuseon palvelinjärjestelmän muutostöitä, joiden tarkoituksena on nostaa järjestelmän tietovarmistettu tallennuskapasiteetti vastaamaan olemassa olevia sekä tietoyhteiskunnan edellyttämän digitoinnin asettamia vaatimuksia.

PÄIVÄHOIDON TYÖPAJA

Kokeiluna vuonna 1993 alkanut päivähoidon työpaja on vakiinnuttanut asemansa yhtenä varhaiskouluikäisten taidepedagogisen työn tärkeimmistä toimintamuodoista. Työpaja on ideoitu yhteistyössä Porin kaupungin sosiaalitoimen perhepäivähoidon ja päiväkotien toimialueiden edustajien kanssa. Työpaja on avoinna perhepäivähoidon, päiväkotien ja ohjattujen leikkikenttien piirissä oleville lapsille. Työpajan varaukset tapahtuvat päivähoitotoimiston kautta. Päivähoidon työpajalla on käytettävissään tarkoitusta varten varustetut ateljeetit taidemuseon itäpäädyssä.

MENTAL HEALTH EUROPE (MHE) valitsi Porin taidemuseon päivähoidon työpajan vuonna 2000 yhdeksi Euroopan Unionin *Mental Health Promotion for Children up to 6 Years* –projektin eurooppalaisista esimerkki-hankkeista. Pajan alaisuudessa toimivat seuraavat yksiköt ja toimintakokonaisuudet:

- Arkkitehtuurin työpaja
- Sähköisen taiteen työpaja
- Varhaiskouluikäisille suunnatut pedagogiset projektit

Toiminnan tarkoituksena on tutustuttaa lapset jo varhain aikamme kuvataiteen monimuotoiseen maailmaan. Lähtökohdan muodostavat taidemuseon näyttelyt, taidekokoelmat, kirjaston ja kuva-arkiston aineisto, joiden myötä lasta ohjataan kokemaan, arvioimaan ja pohtimaan itsenäisesti visuaalisen kulttuurin eri ilmiöitä. Elämyksellisen ja kokemuksellisen aineiston rinnalla merkittävän elementin muodostaa omaehtoinen työskentely, joka harjaannuttaa sekä motorisia että tiedollisia valmiuksia. Perinteisten tekniikoiden, mm. piirtämisen rinnalla, lapset ovat nykytekniikkaa hyödyntäen pohtineet kuvan ja kuvallisen esittämisen luonnetta, tutustuneet väreihin ja värillisen valon tapaan rakentaa tilaa. Omaa vartaloaan, mittakaavaa, ympäröivää tilaa sekä sen ominaisuuksia hyödyntäen lapset ovat käsitelleet monin eri tavoin nykyaikaiselle ominaisia laaja-alaisia kysymyksiä.

Perinteisten taiteen työskentelyvälineiden ja -menetelmien rinnalla tutkittiin ja kartoitettiin tietotekniikan tarjoamia näkymiä: kuvan ja viestinnän roolia, tiedon ja sen välittämisen luonnetta kuvataiteen kentällä. Piirros-, kuvankäsittely- ja animaatio-ohjelmia käyttämällä pyritään löytämään uusia, myös lapsen näkökulmasta relevantteja työskentelymuotoja, ihmisten välisen vuorovaikutuksen ja viestinnän ulottuvuuksien mielekkäitä käsittely- ja tarkastelutapoja. Pajalla on käytössään verkkoon liitetty tietokone-laitteisto, skannereineen ja värilustostimineen sekä digitaalivideokamera ja kolme digitaalikameraa.

Työpaja kokoontuu ohjatusti tiistaisin, keskiviikkoisin ja torstaisin. Aamupäiväaikojen lisäksi käytössä ovat suureksi osin myös iltapäivät sekä kertomusvuoden kuluessa osittain myös maanantait. Lapsiryhmän koko on 10-12 (20) lasta sekä 3-5 aikuista. Toiminnassa on säännöllisesti ollut mukana myös erityisryhmiä.

Päivähoidon työpajan opettajina kevätkaudella 2004 toimivat
rakennusarkkitehti Henna Salo-Tuisku,
kuvataideopiskelija Kalle Nieminen,
kuvataiteilija Veijo Setälä ja
kuvataiteilija Kirsi Jaakkola.

Juuret ja Siivet -työpajoja ohjasivat taiteen
maisteri Liisa Punkari ja
kuvataiteilija Marjo Heino-Fihlman.

Vauvojen värikylvyissä opettajina toimi
kuvataideopiskelija Johanna Uusitalo.

Startti –työpajojen opetuksesta vastasivat
Kuvataiteilija Veijo Setälä ja
kuvataiteilija FM Päivi Setälä

Syyskaudella 2004 opettajina toimivat
kuvataideopiskelija Kalle Nieminen,
kuvataiteilija Kati Kivistö ja
kuvataiteilija Kirsi Jaakkola.

Juuret ja siivet –työpajoista vastasivat
Marjo Heino-Fihlman ja
Tuula Kuusela.

Vauvojen värikylpyjä ohjasivat
kuvataideopiskelija Johanna Uusitalo ja
kuvataiteilija Kati Kivistö.

Startti -luokalle suunnatuista työpajoista vastasi
kuvataiteilija Veijo Setälä.

Plutina –ja Prutina äänityöpajoja ohjasivat
kuvataiteilija Veijo Setälä ja
musiikinopiskelija Alpo Nummelin.

Omas maailmas

Porin taidemuseon päivähoidon työpaja oli osaltaan mukana toteuttamassa *Omas maailmas* – lasten dokumenttisarjaa. *Omas maailmas* on kymmenosainen taiteellinen dokumenttisarja, jossa 5-7 vuotiaat lapset valokuvaavat ja keskustelevat ottamistaan kuvista, valokuvaamisesta ja kuvauskohteistaan. Valokuviansa villeillä kuvakulmilla ja rajauksilla lapset löytävät arkipäiväisistäkin ympäristöistä kauneutta ja ihmeitä, joita harva aikuinen osaisi havaita. Kuvaustilanteissa löytämisen ja keksimisen ilo välittyy voimakkaasti myös katsojalle ja valmiita kuvia tutkittaessa lapsista löytyy niin tarkkanäköisiä analyysejä kuin kekseliäitä tulkitsijoitakin. Lapsikatsojalle ohjelma tarjoaa riemastuttavan samaistumiskohteen ja aktivoi näkemiseen ja kokemiseen. Aikuiselle ohjelmasarja välittää lapsen näkökulman tämän päivän ympäristöön.

Osat on kuvattu Porissa ja eri Satakunnan kunnissa vuoden 2004 aikana. Ohjelman pilottijakso on tuotettu Toinen Suomi -projektin yhteydessä vuonna 2003. Sarja esitettiin TV2 Pikku Kakkosessa syksyllä 2004.

Jaksot ja lapsiryhmät

SUO, Pomarkun päiväkot, Pomarkku
LEIKKIPAIKKA, Päiväkot Metsätähti, Ulvila
ETUPIHA / TAKAPIHA, Starttiluokka, Herralahden koulu, Pori
KAUPUNKI, Kuvataidepäiväkot Viikari, Pori
METSÄ, Kuusipirtin päiväkot, Ulvila
MAASEUTU, Koivukujan päiväkot, Noormarkku
PIHA, Norkoolin päiväkot, Merikarvia
MERENRANTA, Unikirrin päiväkot, Mäntyluoto, Pori
KIRKONMÄKI, Päiväkot Lounatuuli, Luvia
PELTO, Kullaan Leineperi eskariluokka

Omas maailmas –sarjan käsikirjoittaja ja ohjaaja oli Päivi Setälä, kuvaajana toimi Petri Hagner, animaatiosta vastasi Markus Elo ja leikkauksesta Petri Hagner ja Minttu Villanen. Musiikin sävelsivät Harri Sippola, Alpo Nummelin ja Manna Forsten. Dokumenttisarja on toteutettu yhteistyössä Porin taidemuseon ja Porin lastenkulttuurikeskus – Satakunnan lastenkulttuuriverkoston kanssa. Ohjelman pilottijakso on tuotettu Toinen Suomi -projektin yhteydessä ja sen kuvaajina Petteri Evilampi ja Juha Kivioja, leikkaajana oli Raimo Uunila. Ohjelman tuotantoyhtiö Porissa Musafilmi Ky. Sarjan tuottamista on tukenut Ympäristöministeriö. Tuottaja YLE TV2 lastenohjelmat, Teija Ryösä.

Leikkipaikka ja Pellompi pelto – lasten valokuvien kiertävät näyttelyt

Leikkipaikka

Erityispäiväkotien lapset ja heidän vanhempansa –hankkeesta saaduista ideoista ja taidemuseon arkkitehtuuri- ja ympäristötaidetyöpajoista lähteneiden kokemusten pohjalta syksyllä 2002 käynnistettiin Mäntyluodon Unikirrin päiväkodin kanssa *Leikkipaikka* –hanke ja saman niminen näyttely. Näyttely oli esillä vuoden aikana Euran kirjastossa ja Kullaan kirjastossa. Hankkeen tarkoituksena oli tutkia esikouluikäisten lasten ympäristösuhdetta leikkipaikkojen kautta. Liikkeelle lähdettiin lapsen omimmasta ympäristöstä. Konkreettisesti leikkipaikkaa lähestyttiin valokuvaamalla. Lapset valokuvasivat itse omat leikkipaikkansa ja näistä kuvista on tuotettu kiertävä näyttely.

Pellompi pelto

Pellompi pelto -näyttely on Porin taidemuseon ja Porin lastenkulttuurikeskuksen taidepedagoginen näyttelyhanke, joka on toteutettu yhteistyössä Satakunnan taidetoimikunnan kanssa. Näyttely on toteutettu kesällä 2003 Lepaalla pidettyyn kansainväliseen Pellon estetiikka –ympäristöestetiikan konferenssiin. Näyttely on sukellus lasten näkökulmaan satakuntalaisten lähipeltojen estetiikasta keväällä 2003. Näyttelyn pohjana oleviin valokuvatyöpajoihin osallistuneet lapset olivat Kauttuan päiväkodista, Kullaan Leineperin esikoulusta ja Harjavallan Vinnarin koulun ensimmäiseltä luokalta. Näyttelyä taustoittavat mm. Jyrki J. Kasvin artikkeli tietokonepellen pelloista ja Ville Hännisen artikkeli suomalaisen sarjakuvan pelloista. Työpajojen ohjaajana ja hankkeen vetäjänä toimi Porin lastenkulttuurikeskuksen toiminnanjohtaja Päivi Setälä. Näyttely on osa nettinäyttelyä osoitteessa <http://www.pori.fi/satakunnankesakorkeakoulu>

Pellompi pelto oli osa taidemuseon yhteistyötä Turun yliopiston Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen laitoksen sekä Taideteollisen korkeakoulun Porin yksikön kanssa. Museovirasto on tukenut hankkeen toteutusta. *Pellompi pelto* -lasten valokuvanäyttely on ollut esillä vuonna 2004 Harjavallassa, Karviassa, Pomarkussa, Huittisissa, Punkalaitumella, Raumalla, Siikaisissa ja Vampulassa.

Juuret ja Siivet

Porin taidemuseon ja Luvian kunnan yhteinen varhaiskasvatuksen ja kulttuuripalvelujen maakunnallinen integraatio -pilottiprojekti 2003-2006. Painotuksena projektissa on ympäristö ja ympäristökasvatus kulttuurin ja hyvinvoinnin voimavarana. Juuret ja siivet –projekti rakentaa jatkuvuutta ja luo sillan esiopetuksesta alkuopetukseen. Toimijat hankkeessa ovat Luvian kunta / sivistystoimi, Luvian ala-aste, Luvian sosiaalitoimi / päivähoiton yksikkö, Porin taidemuseo / päivähoiton työpaja ja museopedagoginen yksikkö sekä Luvia Seur. Tutkimusyhteistyössä mukana ovat Porin yliopistokeskus, Satakunnan ammattikorkeakoulu ja Rauman OKL. Vuonna 2004 ohjaajina ovat toimineet kuvataideopettaja Tuuli Kuusela ja kuvataiteilija Marjo Heino-Fihlman. Hanke on saanut tukea Karhuseudun Leader+ Mehu-ohjelmasta.

Prutina ja Plutina -äänityöpajat

Miten äänet syntyvät? Minkälaisia ääniä voi itse tuottaa? Koululaisille suunnattu *Prutina* ja alle kouluikäisille suunnattu *Plutina* -työpaja johdattelivat äänen lähteille. Mukana työpajoissa oli myös erityisryhmiä. Äänityöpajalaiset kävivät esiintymässä mm. maakuntajohtajan syntymäpäivillä. Äänityöpajoja ohjasivat kuvataiteilija Veijo Setälä ja musiikinopiskelija Alpo Nummelin.

Kuvarata

KUVARATA oli Porin taidemuseon Mikä on tärkeää? Ars Baltica - Kolmas Itämeren alueen valokuvataiteen triennaali –näyttelyssä tapahtuva toiminnallinen kuvasuunnistusreitti. Suunnistusreitin tarkoituksena oli kehittää lapsen visuaalisia ja verbalisia valmiuksia samanaikaisesti. Työpajan ohjaajana toimii kuvataiteilija Kalle Nieminen.

Tähdellistä - PLANETAARIO

Tähdellistä –työpajoissa tutkittiin tähtitaivasta Ursan planetaarion avulla sekä tutustuttiin kaukoputkiin ja 3D-animaatioon aurinkokunnasta. Työpajat suunnattiin peruskouluille ja Vauvojen värikylpy -ryhmille. Työpaja-ohjaajana toimi kuvataiteilija Veijo Setälä (Ursan jäsen).

Perheille suunnattu toiminta

Vauvojen värikylpy

Porin lastenkulttuurikeskus käynnisti yhteistyössä Porin taidemuseon kanssa alkuvuodesta 2004 kotiäideille ja -isille sekä heidän vauvoilleen tarkoitetun maalaustyöpajan Vauvojen värikylpy. Maalaustyöpajassa vauvat tutustuvat niin värien maailmaan kuin museon näyttelyihinkin. Työskentely perustuu turvalliseen ympäristöön ja turvallisiin materiaaleihin. Pienimmät vauvamaalarit ovat vain muutaman kuukauden ikäisiä. Työpajoissa ovat mukana myös vanhemmat ja vauvojen sisarukset.

Säännöllistä kuvataidetoimintaa näin pienille ei ole aiemmin Suomessa järjestetty. Työpajan tarkoituksena on tukea perhettä kasvatustyössä taidekasvatuksen menetelmin. Työpaja tarjoaa myös kulttuuripalveluita niistä helposti paitsioon jääville kotihoidossa oleville alle kouluikäisille sekä heidän vanhemmilleen. Työpaja laajentaa vauvaikäisten lasten vanhemmille suunnattua yhteistyöverkostoa sekä tuottaa siihen uusia toimintamuotoja. Työpajan ohjaajana toimi kuvataideopiskelija Johanna Uusitalo. Vauvojen kasvaessa kysyntää tuli myös yli 1-vuotiaiden työpajalle. Syksyllä käynnistyivätkin yli 1-vuotiaille suunnatut Värikylpy -työpajat. Ohjaajana toimi kuvataiteilija Kati Kivistö.

Vauvojen maalaustyöpaja on saanut innoitteensa eestiläisestä Beebide Loovustubasta, joka on toiminut vuodesta 2002 Tallinnassa ja vuodesta 2003 Tartossa. Suomalaista mallia esiteltiin keväällä Eestissä. Työpajametodia on esitelty myös Hämeenlinnassa, Jyväskylässä, Helsingissä ja Göteborgissa. Työpajat saivat tukea Taiteen keskustoimikunnalta.

Vauvojen äänityöpaja

Uutena alle 1-vuotiaille suunnattuna työpajakokeiluna Porin lastenkulttuurikeskuksen ja Porin taidemuseon yhteistyönä aloitettiin syyskuussa Vauvojen äänityöpaja. Vauvaryhmä kokoontui tutkimaan äänimaailmoja joka toinen viikko. Ohjaajana toimi kuvataiteilija Veijo Setälä.

Lastenkulttuurin vauvaviikot

Lastenkulttuurin vauvaviikot, joka oli vauvaperheille suunnattu tapahtumakokonaisuus Porissa, järjestettiin marraskuussa. Viikkojen aikana esiteltiin niin kuvataiteen, tanssitaiteen, sanataiteen kuin teatterinkin tämän hetkistä pienemmille suunnattua tarjontaa. Viikon aikana oli esillä myös **Tanssiva maalaus -työpaja** Tanssija, kuvataiteilija Sanna Karlsson-Sutisnan ja muusikko Harri Sippolan esitys ja työpaja vauvoille ja heidän vanhemmilleen. Porin lastenkulttuurikeskuksen *Vauvojen värikylpy* -työpajan innoittamana tanssija on luonut esityksestä variaation myös pienokaisille. Esityksen jälkeen työpajassa kokeiltiin, miten pienokaiset inspiroituvat suurista liikeradoista ja tilaan maalaamisesta. Lapset saivat vanhempiensa kanssa jättää omat "mandalansa" taiteilijan alkuun saattamaan installaatiomaalaukseen. Työpajalla pyritään kehollistamaan maalausprosessia ja rohkaisemaan pienokaisia ja heidän vanhempiaan käyttämään suuria liikkeitä maalaamisessa. Työpaja liittyi Taidetta 0-3-vuotiaille tuottavaan *Glitterbird EU*-projektiin, jonka Suomen koordinaattorina Sanna Karlsson-Sutisna toimii.

Käyttöaste ja näkyvyys

Edellisten vuosien tavoin päivähoiton työpajan kysyntä ylitti monin verroin tarjonnan. Taidemuseon ateljeetilöiden käyttöaste on muodostunut korkeaksi jo yksinomaan päivähoiton työpajan toiminnan myötä. Yhteistyö Porin lastenkulttuurikeskuksen kanssa on laajentanut käyttöastetta. Kaikkiaan työpajan opetustuntien määrä oli kertomusvuonna yli 300. Kävijämäärä oli yli 3000 ja se koostui lapsista, heidän vanhemmistaan ja päiväkotien henkilökuntaan kuuluvista aikuisista.

Kertomusvuoden aikana päivähoiton työpajan toiminta on ollut esillä monipuolisesti ja eri yhteyksissä. Työpajan toimintaa, sen perusteita ja työskentelymetodeja on esitelty eri seminaareissa. Työpajojen yhteydessä syntyneitä lasten töitä ja tuloksia on esitelty sekä päiväkodeissa että työpajan omissa tiloissa.

MUSEOPEDAGOGIIKKA

37

Yhteistyö koulujen kanssa

Taidetta Ympäri ja Ämpäri
Suomen Tammi

Porin taidemuseossa on vuodesta 1990 työskennellyt museolehtori, joka koordinoi ja vastaa museon pedagogisista toiminnoista sekä kohderyhmittäin tuotetuista palveluista. Hänen päävastuualueenaan on koululaitos sekä eri aikuisasiakkaita edustavat ryhmät, joille suunnatut palvelut tuotetaan eri yhteistyökumppaneiden kanssa yhteistyössä.

Koulu yhteistyö ja opetukseen suunnatut palvelut koordinoidaan soveltuvin osin koulutusviraston kanssa ja toteutetaan vuorovaikutuksessa luokanopettajien, kuvataideopettajien ja museolehtorin välillä. Yhteistyötä on edelleen tiivistetty. Opettajille suunnattua tiedotusta taidemuseon näyttelyistä, luentosarjoista ja muusta ohjelmasta on lisätty. Taidemuseon tarjoamat mahdollisuudet sekä opetustyön tueksi sopivat palvelut on pyritty saamaan laajemmin eri oppiaineiden opettajien tietoisuuteen. Opettajille järjestettiin 25.08. tiedotustilaisuus taidemuseossa yhdessä Luontotalo Arkin, Satakunnan Museon ja Korsmanin talon kanssa. Porin taidemuseo on mukana kummikoulutoiminnassa. Porin taidemuseo on Vähärauman koulun taidekummi.

Koululaisille järjestettyjen opastettujen näyttelykierrosten kysyntä oli kertomusvuonna edellisten vuosien tavoin erittäin vilkasta. Soveltuvin osin opastuksia laajennettiin ja syvennettiin järjestämällä koululaisille suunnattuja työpajoja, jotka rakentuivat taidemuseon ajankohtaisten näyttelyiden teemojen pohjalta. Työpajat järjestettiin yhteistyössä Porin lastenkulttuurikeskus – Satakunnan lastenkulttuuriverkosto kanssa.

VE NE VENETSIASTA. Kokeellinen veistostyöpaja 10.05. - 14.05. kaikille koululaisille. Työpajan teemana oli arkkitehtuuri – ihminen – ympäristö. Työpajassa pohdittiin, minkälaisia merkityksiä annamme julkisille rakennuksille, veistoksille ja muille paikoille? Mitä jos tuttu vakava kaupunkinäkömme muuttuisikin leikkisäksi arkkitehtuurin ja taiteen väliseksi ilotteluksi? Taitelijavieraaksi oli kutsuttu taitelija Jan-Erik Andersson. Vene Venetsiasta –teoksen avajais tapahtuma järjestettiin 14.05. Kaupungintalon edustalla, jossa teos oli esillä 14.05. - 28.05. Avajaispuheen piti Porin lastenkulttuurikeskuksen toiminnanjohtaja Päivi Setälä.

KUVARATA oli *Mikä on tärkeää? Ars Baltica. Kolmas Itämeren alueen valokuvataiteen triennaali* -näyttelyssä tapahtuva toiminnallinen kuvasuunnistusreitti 21.09. - 16.11. kaikille koululaisille. Polkujen varrella katseltiin valokuvia, sekä tehtiin erilaisia visuaalisia ja verbaalisia valmiuksia kehittäviä tehtäviä näyttely eri teemojen pohjalta. Kuvarata-työpajat ohjasi taiteilija Kalle Nieminen.

Koulun ja kulttuurin yhteistyökäytäntöjä käsiteltiin kahdessa kansainvälisessä seminaarissa, KONTINUA. *Hur kan skola och museum samarbete i vardagen*, Nordiska akvarellmuseet, Ruotsi; *Galleries Creating Learning*, Lontoo sekä Nykyaikaisen museon Kiasman järjestämällä kuvataiteen opetuksen kehittämispäivillä *Taidemuseot koulun taideopetuksen tukena*, joissa museolehtori esitteli Porin taidemuseon käytäntöjä.

Taidetta Ympäri ja Ämpäri

Keväällä 1999 käynnistynyt taideprojekti Taidetta Ympäri ja Ämpäri jatkui. Mukana on viisi koululuokkaa, yli 100 koululaista, ja eri projekteissa mukana on satunnaisesti useampiakin luokkia.

Taidetta Ympäri ja Ämpäri –projektissa perehdyttiin äänympäristöihin. Projektin vieraana oli 12.02. -13.02. tutkija Noora Vikman Tampereen äänimaisematutkimuksen laitokselta, joka kertoi koululaisille äänimaisematutkimuksesta sekä äänen ja äänimaisemien merkityksistä ihmisille ja ympäristölle. Koululaiset tekivät kuuntelukävelyitä Noora Vikmanin opastuksella.

Kuvanveistäjä Heli Ryhäsen kanssa toteutetuista leluveistoksista (Lelu I ja Lelu II) Lelu I oli esillä Vähärauman koululla 03.02. - 22.03. ja Kuvataidekoti Viikarissa 22.03. - 29.03.2004.

Taidetta Ympäri ja Ämpäri –projektin sisältöjä, eri tapahtumia ja taiteilijavieraita sekä laajemmin taiteen ja kulttuurin roolia museo- ja koululaitoksen tehtäväkuvassa käsittelevä julkaisu ilmestyi Porin kaupungin koulutusviraston ja Porin lastenkulttuurikeskus – Satakunnan lastenkulttuuriverkoston tuella. Julkaisun artikkelien kirjoittajat ovat Esko Nummelin, Mirja Ramstedt-Salonen, Päivi Setälä, Raija Kuisma sekä Noora Vikman.

Taidetta Ympäri ja Ämpäri II.

Porin taidemuseon ja Porin kaupungin koulutusviraston ympäristötaideprojekti. 2004.

Toimitus Mirja Ramstedt-Salonen.

Porin taidemuseon julkaisuja 71 /TUTKA Porin taidemuseon tutkimuksia 2.

Julkaisu toteutettiin yhteistyössä Porin lastenkulttuurikeskuksen kanssa.

Suomen Tammi

Porin taidemuseo on mukana Opetushallituksen ja Museoviraston käynnistämässä valtakunnallisessa *Suomen Tammi* -projektissa (1998-2004), jonka avulla pyritään laajentamaan koulujen ja museoiden yhteistyötä.

Porin taidemuseon Taidetta Ympäri ja Ämpäri –projektin esittely oli mukana Suomen Tammen II vaiheen päättötilaisuuteen liittyvässä *Kulttuuria perinnöksi* –näyttelyssä Annantalolla 03.12.2004 - 02.01.2005. Suomen Tammi jatkuu ja linkittyy Opetushallituksen käynnistämään *Lähde – luovuus- ja kulttuurikasvatus* -hankkeeseen, johon Taidetta Ympäri ja Ämpäri –hanke on kirjattu mukaan.

Ala-asteet

Museo ei ole koulu, mutta sen tarjoamat sisällöt voidaan nivoa opetuskäyttöön tai oppimistilanteeseen. Oppimisympäristönä museo poikkeaa koulusta ja tätä tulisi entisestään hyödyntää. Museo on määrätietoisesti kehittänyt taidekasvatuksen työmuotoja sekä tutkinut nykytaiteen ja aikamme tekniikan tarjoamia mahdollisuuksia ja kiinnostavia sisältöjä.

Erilaiset työpajat ja poikkitaiteelliset tapahtumat näyttelyiden rinnalla syventävät koululaisten tutustumista taiteen eri lajeihin sekä mahdollistavat omaehtoisen työskentelyn. Museoviikolla 17.05 - 19.05. järjestettiin äänityöpaja *PRUTINA* ala-asteen koululaisille. Työpajassa pohdittiin, miten äänet syntyvät? Minkälaisia ääniä erilaiset vempaimet synnyttävät? Minkälaisia ääniä voi itse tuottaa? Ohjaajina olivat Alpo Nummelin ja Veijo Setälä. Ala-asteen koululaiset osallistuivat *KUVARATA*- sekä *VENE VENETSIASTA* –työpajoihin sekä työskentelivät Veli Granön ja Tuovi Hippeläisen näyttelyyn *RIEN – siinäkö kaikki?* liittyvässä savityöpajassa.

Yläasteet ja lukiot

Yläasteiden ja lukioiden osalta vuorovaikutus rakentuu museolehtorin ja kuvataiteen opettajien yhteistyölle. Tiedotusta taidemuseon näyttelyistä ja muusta ohjelmasta myös koulujen rehtoreille ja eri alojen opettajille on lisätty.

Yläasteen opiskelijoille järjestettiin *Mikä on tärkeää?* –valokuvatyöpaja 06.10. Työpajassa sukeltettiin taidemuseon *Mikä on tärkeää? Ars Baltica. Kolmas Itämeren alueen valokuvataiteen triennaali* –näyttelyyn oman valokuvakokemuksen kautta. Tavoitteena oli innostaa oppilaat valokuvailmaisun kokeiluun hyödyntäen digitaalikuvaamisen mahdollisuuksia. Työpajan ohjaajana oli valokuvaaja Päivi Setälä. Yläasteen ja lukion opiskelijat työskentelivät Veli Granön ja Tuovi Hippeläisen näyttelyyn *RIEN – siinäkö kaikki?* liittyvässä savityöpajassa.

Pedagoginen yksikkö oli mukana Porin lastenkulttuurikeskuksen käynnistämässä kulttuurikurssitoiminnassa, joka oli suunnattu Meri-Porin lukiolle. Kulttuurikurssi rakentui Rakastajat - teatterin näytelmän Kohtalona murha aiheen ympärille. Kurssin tarkoitus oli rohkaista opettajia eri oppiaineiden ja monipuolisen kulttuuritarjonnan yhdistämiseen yhden asiakokonaisuuden käsittelemisessä ja työstämisessä sekä tutustuttaa oppilaita ja opettajia eri taidelaitosten toimintaan ja prosesseihin.

Meri-Porin lukioluokka vieraili taidemuseossa 07.10. *Mikä on tärkeää? Ars Baltica. Kolmas Itämeren alueen valokuvataiteen triennaali* –näyttelyssä. Taidemuseossa opiskelijat harjaannuttivat valmiuksiaan tuottaa omakohtaisia tarinoita ja tulkintoja näyttelyn teoksista sekä luoda omaehtoista kuvallista ilmaisua näytelmän ja näyttelyn teemoista itse valokuvaamalla.

Taidekoulut, taideteolliset ja muut oppilaitokset

Taidekoulut ja muut ammatilliset oppilaitokset käyttävät Porin taidemuseon näyttelyitä ja luentosarjoja soveltuvin osin. Taidemuseon syksyn luentosarja *Taide ja Paikka* toteutettiin yhteistyössä Taideteollisen korkeakoulun Visuaalisen kulttuurin Porin yksikön kanssa.

Porin taidemuseon pedagoginen yksikkö osallistui 20.04., yhdessä muiden Porin ja sen ympäristön koulutusorganisaatioiden kanssa, *Aikuisopiskelijan viikko* –tapahtumaan, joka liittyy Unescon aikuiskasvatuksen maailmankokouksessa 1997 alkunsa saaneen elinikäisen oppimisen hankkeeseen. Viikon teemana oli *Taitava ihminen – toimiva kansalainen*. Teemapäivä järjestettiin Promenadikeskuksessa, jossa eri organisaatiot esittelivät pedagogista toimintaansa sekä antoivat virikkeitä opiskeluun ja tiedonhankintaan.

Erityisryhmille suunnatut näyttelyesittelyt

Keskiviikkoiltaisina pidennetty aukioloaika klo 20.00:een. Säännölliset yleisöopastukset järjestetään keskiviikkoisin kello 18.00.

Iltapäivisin järjestetty ilmainen eläkeläisopastus ”Seniorien suunnistus nykytaiteeseen” tuo eläkeläiset omana ryhmänään säännöllisesti tutustumaan museon jokaiseen näyttelyyn.

Mesenaattikorttijärjestelmän puitteissa opastusten ja vierailujen määrä on lisääntynyt tuntuvasti. Näyttelyjen sallimien mahdollisuuksien mukaan myös muut erityisryhmät on pyritty huomioimaan.

Ystävänäpäivänä 14.02. oli mahdollisuus tuoda oma ystävä tutustumaan ilmaiseksi taidemuseon näyttelyihin.

Naistenpäivänä on naisilla perinteisesti ollut vapaa sisäänpääsy museoon, sekä on järjestetty erityisohjelmaa naisille. Naistenpäivään liittyen 07.03. järjestettiin taidehistorioitsija Anna Kortelaisen luento *Naisen hysteria. Elämä hysteerikkona: uhreja, tähtiä, diivoja*.

Kansallisen veteraanipäivän johdosta veteraaneilla oli vapaa sisäänpääsy taidemuseoon 26.04. kello 11.00 -18.00 sekä 27.04. kello 09.00 - 18.00.

Aikuisille järjestettiin 29.04. maalaustyöpaja teemalla *Omakuva – Muotokuva*. Työpaja oli osa *Aikuisopiskelijan viikko* –teemaa. Työpajan ohjaajana oli kuvataiteen läänintaiteilija Marjo Heino-Fihlman.

29.04. näyttelyn *RIEN – siinäkö kaikki?* taiteilijat Veli Granö ja Tuovi Hippeläinen järjestivät savityöpajan Liinaharjan vanhainkodin asukkaille. Näyttelyn aikana 04.06. - 05.09. taidemuseon sisäpihalla toimi kaikille yleisölle avoin savityöpaja. Taiteilija Kalle Nieminen ohjasi työskentelyä savityöpajassa seitsemänä keskiviikkoiltaan kello 18.00. - 20.00 sekä neljänä sunnuntaina kello 13.00 - 15.00.

Kansainvälistä Museoiden kevät –päivää vietettiin 02.05., jolloin museoon oli vapaa sisäänpääsy ja näyttelyesittely kello 14.00.

Äitiäpäivänä 09.05. äidit pääsivät ilmaiseksi taidemuseoon ja pidettiin näyttelyesittely klo 13.00.

Museoviikolla (17.05. - 23.05.) yleisölle järjestettiin *Näin museo tekee näyttelyn* –opastuksia, kuuntelukävely Tampereen yliopiston musiikintutkimuslaitoksen tutkija Noora Vikmanin johdolla sekä äänityöpajoja alasteen koululaisille.

Jazz-viikolla heinäkuussa järjestettiin suomenkielisiä, englanninkielisiä ja ruotsinkielisiä opastuksia sekä ohjattua toimintaa näyttelyyn *RIEN – siinäkö kaikki?* liittyvässä savityöpajassa taidemuseon sisäpihalla. Savityöpajassa työskentelyä opastivat taiteilijat Terhi Moberg ja Kalle Nieminen.

Porin päivänä lauantaina ja sunnuntaina 02.09. - 03.09. taidemuseoon oli vapaa sisäänpääsy. Näyttelyiden esittelyt lauantaina ja sunnuntaina kello 13.00.

Taidemuseon yleisöluentosarjat keskittyvät aina syksyyn ja kevääseen. Luentosarjoja on täydennetty taiteilijoiden näyttelyesittelyillä ja muilla vierailijoilla. Taidemuseon näyttelyistä ja muusta ohjelmasta tiedotetaan viikoittain yleisölle.

Luentosarja

Porin taidemuseon kevään 2004 luentosarjan teemana oli *Taide & Muisti*. Usein ajatellaan, että taiteen kokemisen ja tulkinnan edellytyksenä on taiteeseen ja laajemmin kulttuuriin liittyvän tradition tuntemus. Ajatellaan, että traditio, taiteen ja kulttuurin konventiot, mahdollistavat tulkinnalliset konstruktiot ja taiteen vastaanoton. Taiteen ja muistin problematiikkaa ei kuitenkaan voi, eikä ole syytäkään, palauttaa vain taideteoksen vastaanoton viitekehyykseen. Muisti, muistaminen ja myös unohtaminen ovat inhimillistä toimintaa, joka toteutuu monella eri elämän ja taiteen tasolla aina yksilön kehosta yhteiskunnallisiin instituutioihin.

Kevään aikana järjestettiin teemaan liittyen seuraavat luennot:

14.01.	TEKSTIN MUISTI Päätoimittaja Otso Kantokorpi
18.02.	TRAUMA NYKYTAITEEN MUISTIJÄLKENÄ Tutkija Leevi Haapala, Kiasma
07.03.	NAISEN HYSTERIA. Elämä hysteerikkona: uhreja, tähtiä, diivoja Taidehistorioitsija Anna Kortelainen
31.03.	TAIDEKOKOELMAN MUISTI Taidehistorian dosentti Renja Suominen-Kokkonen
28.04.	MUSEON MUISTI FT Anne Aurasmaa
19.05.	ELOKUVAN MUISTI FT, dosentti Jarmo Valkola

Porin taidemuseon syksyn 2004 luentosarja *Taide ja Paikka* käsitteli ihmisen määrittelemää ja tulkitsemää tilaa. Luennoilla pohdittiin 'tilan' ja 'paikan' välisiä eroja, ihmisen ja taiteen suhdetta paikkaan, kokijan ja koettavan välistä suhdetta. Tilasta tulee subjektiivisesti koettu paikka, kun ihminen luo siihen tunnesiteitä ja antaa sille merkityksiä. Paikkoihin kytkeytyvistä merkityksistä, kokemuksista ja muistoista muodostuu kokonaisuus, joka elää kokijansa mukana. Paikkaan liittyvät unelmat ja todellisuus eivät aina kohtaa. 1980-luvulla taiteen perinteinen paikka laajeni. Käsitetaide, tila- ja ympäristötaide, videotaide, yhteisötaide, performanssitaide jne. valtasivat Suomessakin alaa. Taiteen esittämisen paikka siirtyi museoista ja gallerioista ulos - yhä marginaalisempiin tiloihin: metsiin, kaduille, hylättyihin rakennuksiin, ihmiskehoon jne.

Luentosarja toteutettiin yhteistyössä Taideteollisen korkeakoulun Visuaalisen kulttuurin Porin yksikön kanssa.

Luentosarjassa järjestettiin seuraavat luennot:

- 01.09.   **PAIKKA SYDÄMESSÄ**
FT, professori Yrjö Sepänmaa, Joensuun yliopisto
- 22.09.   **LÄSNÄOLO OSANA TEOSTA**
-yleisön, paikan ja teoksen suhteen määrittelystä osana taiteellista prosessia
Kuvataiteilija Minna Heikinaho
- 06.10.   **TILA TAITEELLA - taide avaa tilan paikkaan**
Taidekasvatuksen professori Pauline von Bonsdorff, Jyväskylän yliopisto
- 03.11.   **MAISEMAJA PAIKKA**
- Luonnonromantiikan propagandistisista ulottuvuuksista: mistä maisemat ja käsitykset kertovat?
Kuvataiteilija Jussi Kivi
- 24.11.   **"IT DIDN'T TAKE PLACE DOES NOT MEAN IT DIDN'T HAPPEN"**
-paikka ja tapahtuminen taiteilijan työkalupakissa
Taiteilija Patrik Söderlund, Iconoclast-ryhmä

PORIN LASTENKULTTUURIKESKUS - SATAKUNNAN LASTENKULTTUURI-VERKOSTO

42

Toiminta-ajatus

Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston tavoitteena on löytää uudenlaisia lähestymistapoja kulttuurityöhön sekä tehdä laaja-alaista yhteistyötä kaikkien lasten ja nuorten parissa työskentelevien kanssa. Tavoitteena on monipuolisten ja laadukkaiden taide- ja kulttuuripalveluiden saavutettavuus sekä lasten kulttuuristen oikeuksien tukeminen.

Porin lastenkulttuurikeskus toimii sateenvarjoperiaatteella olemassa olevien porilaisten, maakunnallisten, valtakunnallisten ja kansainvälisten toimijoiden – kulttuurilaitosten, oppilaitosten, korkeakoulujen, eri yhdistysten jne. – lastenkulttuuriin liittyvää yhteistyötä ja toimintoja integroimalla, tehostamalla ja suuntaamalla niitä uudelleen. Toiminnan kantavana ajatuksena on lasten ja nuorten oikeus omaan kulttuuriin ja heille suunnattu, kunnolla suunniteltu ja tehty lastenkulttuuri.

Porin lastenkulttuurikeskus osana Taikalamppu -lastenkulttuurikeskusten verkostoa

Verkostomallilla toimiva Porin lastenkulttuurikeskus on osa valtakunnallista *Taikalamppu* -lastenkulttuurikeskusten verkostoa. Opetusministeriön vuonna 2003 perustamaan *Taikalamppu* -verkostoon valittiin kuusi jäsentä. Vuosina 2003 – 2005 verkosto muodostuu kuudesta jäsenestä, joiden toiminta ja osaaminen täydentävät toisiaan. Verkostossa mukana ovat Porin lisäksi helsinkiläinen Annantalon taidekeskus yhdessä Vantaan kaupungin kulttuuripalveluiden kanssa, Arkkitehtuuri- ja ympäristökulttuurikoulu Lastu ry Lapinlahdelta, ARX -lastenkulttuurikeskus Hämeenlinnasta, Jyväskylän Kulttuuriaitta ja Oulun nuoriso- ja kulttuurikeskus.

Ministeriö määritteli kullekin jäsenelle omat tehtävät ja toimialueensa. Porin lastenkulttuurikeskuksen tehtävät valtakunnallisen verkoston jäsenenä ovat lastenkulttuurikeskusten kehittäminen paikallisesti ja alueellisesti. Tehtäväkenttään kuuluvat lapsipoliittisten ohjelmien edistäminen kunnissa, lastenkulttuurikeskusten perustamisen edistäminen kuntiin, lastenkulttuurin aseman edistäminen kuntien kulttuuritoimessa, yhteistyön edistäminen paikallisten ja alueellisten toimijoiden välillä sekä lastenkulttuurikeskustoiminnan rahoitusmallien kehittäminen.

Porin lastenkulttuurikeskus on ollut mukana kehittämässä verkoston yhteistä toimintaa. Verkoston puitteissa on vaihdettu kokemuksia, ideoita ja malleja lastenkulttuuritoimintaan. Erityisesti mallit yhteistyöstä koulujen kanssa ovat antaneet välineitä paikalliseen toimintaan.

Hallinto ja henkilökunta

Lastenkulttuurikeskukselle on nimetty tavoitteenasettelusta, tehtävien määrittelystä ja suunnittelusta vastaava ohjausryhmä sekä projektiryhmä, joka edustaa kentän toimijoita ja vastaa päätösten toimeenpanosta. Taitelijatyöryhmä vastaa ideoinnista ja maakunnallinen lastenkulttuurityöryhmä maakunnallisesta yhteistyöstä.

Porin lastenkulttuurikeskus on sijoitettu Porin taidemuseon yhteyteen. Taidemuseo huolehtii lastenkulttuurikeskuksen taloushallinnosta. Kaupungin kulttuurilaitokset kuten Porin lastenkulttuurikeskus toimivat kulttuurilautakunnan alaisuudessa. Porin lastenkulttuurikeskuksen toiminnanjohtaja Päivi Setälä on jäsenenä Porin lapsi- ja nuorisopoliittisessa ohjausryhmässä.

Ohjausryhmä

Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston ohjausryhmän puheenjohtajana on toiminut kaupunginjohtaja Martti Sinisalmi 31.07.2004 saakka ja hänen jälkeensä kaupunginjohtaja Aino-Maija Luukkonen 01.08.2004 alkaen. Muut ohjausryhmän jäsenet olivat kulttuuritoimenjohtaja Birgit P. Jaakkola, sosiaali-johtaja Kaj Kainulainen, apulaiskaupunginjohtaja Aulis Laaksonen, koulutoimenjohtaja Jari Leinonen, suunnittelupäällikkö Harri Peltoniemi, vapaa-aikaviraston johtaja Kimmo Rinne, toiminnanjohtaja Päivi Setälä, Satakunnan taidetoimikunnan pääsihteeri Pasi Toivanen, sekä maakuntajohtaja Pekka Turunen. Ohjausryhmän sihteerinä toimi vs. taidemuseonjohtaja Esko Nummelin.

Projektiryhmä

Projektiryhmän puheenjohtajana toimi vs. taidemuseonjohtaja Esko Nummelin Porin taidemuseo. Projektiryhmän muut jäsenet olivat apulaisrehtori Tuula From Palmgren-konservatorio, museointendentti Tuulikki Kiilo Korsmanin talo ja Satakunnan museo, projektipäällikkö Juha-Matti Kivistö Porin Iltis, johtaja Anne Koskinen Taideteollisen korkeakoulun Porin yksikkö, kulttuurihoaja Erja Lehtonen Kulttuuritalo Annankatu 6, läänintaiteilija Noora Männistö Satakunnan taidetoimikunta (30.04.2004 asti), läänintaiteilija Tuuli Penttinen-Lampisuo Satakunnan taidetoimikunta (01.05.2004 alkaen), kasvatustoiminnanohjaaja Paula Rajaniemi päivähoitotoimisto, rehtori Jouni Saarinen koulutoimi, toiminnanjohtaja Päivi Setälä Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto, rehtori Jukka Tamminen Porin kaupungin työväenopisto, sihteeri assistentti Kirsi Jaakkola Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto

Taiteilijatyöryhmä

Taiteilijatyöryhmän muodostivat näyttelijä Angelika Meusel Rakastajat –teatteri, kirjailija Taina Teerialho, tanssija Kati Aalto Tanssikoulu Liisa Nojonen, mediaohjaaja Ari Impola, tekstiilitaiteilija Elina Sillanpää, rakennusarkkitehti Henna Salo-Tuisku, kaupunkiarkkitehti Mikko Nurminen, kaavoitusarkkitehti Kaisa Rauhala, kuvataiteilija Veijo Setälä, läänintaiteilija, kuvataiteilija Marjo Heino-Fihlman, läänintaiteilija, tuottaja Tuuli Penttinen-Lampisuo, kuvataiteilija Kati Kivistö, muusikko Harri Sippola Satakunnan Bändiyhdistys, toiminnanjohtaja valokuvataiteilija Päivi Setälä, assistentti kuvataiteilija Kirsi Jaakkola

Satakunnan lastenkulttuurityöryhmä 2004

Merikarvia: kirjastonjohtaja Jouko Ilvonen, Kiukainen: kulttuuri- ja nuorisovastaava Pirita Laivanen, Kankaanpää: nuorisosihteeri Ulla-Maria Kontiainen, Rauma, Satakunnan taidetoimikunta: amanuenssi Henna Paunu, Nakkila: nuoriso- ja kulttuurisihteeri Tiina Peltonen, Eura: kulttuurisihteeri Sirpa Wahlqvist, lastenkulttuuriaktiivi Noora Männistö, Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto: toiminnanjohtaja, puheenjohtaja Päivi Setälä, Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto: assistentti, sihteeri Kirsi Jaakkola.

Satakunnan lastenkulttuuriverkosto -hankkeen ohjausryhmä

Satakunnan lastenkulttuuriverkosto -hankkeen ohjausryhmän jäsenet olivat suunnittelupäällikkö Harri Peltoniemi, Porin kaupunki, projektipäällikkö Esko Pennanen, Satakuntaliitto, sekä toiminnanjohtaja Päivi Setälä, joka edusti Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosta.

Henkilökunta

toiminnanjohtaja, kuvataiteilija, FM Päivi Setälä 01.01. - 31.12.2004
 assistentti, kuvataiteilija Kirsi Jaakkola 01.01. - 31.12.2004
 projektiavustaja, kuvataiteilija Terhi Moberg 19.08. - 31.12.2004
 järjestelmestari, kuvataiteilija Veijo Setälä 01.01. - 31.12.2004 (osa-aikainen)

Projektityöntekijät / satakunnan lastenkulttuuriverkosto –HANKE
 kuvataiteilija Terhi Moberg / projektiavustaja 11.05. - 31.07.2004
 opiskelija Eija Hammarberg / järjestelyapulainen 02.06. - 15.06.2004 ja 09.08. - 20.08.2004
 opiskelija Juha Jaatinen / järjestelyapulainen 02.06. - 16.06.2004
 opiskelija Johannes Koski / järjestelyapulainen 01.03. - 30.03.2004
 opiskelija Alpo Nummelin / projektiavustaja 01.06. - 31.07.2004
 opiskelija, sanataideohjaaja Raisa Simula / projektiavustaja 05.07. - 30.07.2004
 tekstiilitaiteilija Elina Sillanpää / projektiavustaja 26.04. - 29.04.2004
 kuvataiteilija Katri Hakola / järjestelyapulainen 27.5. - 11.6, 26. - 30.07, 01.08. - 30.08.2004

Paikallinen yhteistyö

Pyrkimyksenä on tavoittaa lapset ja nuoret mahdollisimman kattavasti toiminnan piiriin, minkä myötä lastenkulttuurikeskuksen taidekasvatukselliset projektit ja tapahtumat toteutetaan laajassa yhteistyössä eri kulttuuri- laitosten ja yhdistysten sekä työväenopiston ja vapaa-aikaviraston kanssa, sosiaali- ja koulutoimea unohtamatta. Samalla tavalla on pyritty tavoittamaan myös syrjäseutujen lapset ja nuoret. Valtakunnallisen **Filmihillo lasten- ja nuorten elokuvavuoden** merkeissä painotettiin vuonna 2004 elokuva- ja mediakasvatusta.

Taiteen perusopetusta antavien yksiköiden kanssa toteutettiin useita yhteisprojekteja, joilla pyrittiin laajentamaan taide- ja kulttuuritoiminnan piirissä olevaa joukkoa. Porin lastenkulttuurikeskus on kehittämässä Porin sanataiteen perusopetusta ja suunnittelemassa sekä Porissa että Ulvilassa aloitettavan käsityön taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmaa yhteistyössä Porin kaupungin työväenopiston kanssa. Porin lasten ja nuorten kuvataidekoulun opetussuunnitelmissa on kirjattuna yhteistyö Porin lastenkulttuurikeskuksen kanssa. Kuvataidekoulun kanssa on toteutettu mm. **Klopit kiertoradalle** –taidekasvatusprojekti. Palmgren –konservatorio järjestää taiteen perusopetusta musiikissa. Palmgren –konservatorion kanssa on toteutettu **Päiväkotisoitot**. Porin lastenkulttuurikeskuksen ja Satakunnan taidetoimikunnan järjestämän **Sanataideseminaarin** jälkeen käynnistyi yhteistyössä Porin kaupungin työväenopiston kanssa sanataideryhmät **Virkeät Mutantit ja Siivekkäät**. Virkeät Mutantit on suunnattu 6-10-vuotiaille seikkailijoille ja Siivekkäät 10-12-vuotiaille lentämään opetteliijoille. Sanataideryhmiä ovat ohjanneet Raisa Simula ja Riikka Turtiainen. Paikallisten ja alueellisten festivaalien lastenkulttuuritarjontaa on lisätty yhteistyöllä. **Lainsuojattomat teatterifestivaaleilla** ja **Pori Folk** kulttuurifestivaaleilla lastenkulttuuri nousi tänä vuonna erityiseksi painopisteeksi.

Taidekasvatusyhteistyötä Porin kulttuuri- ja taidelaitosten ja virastojen kanssa on kuluneen vuoden aikana lisätty. Uutena toimintana on ollut mm. yhteistyö Porin vapaa-aikaviraston ja Porin kaupungin työväenopiston kanssa. Suurin osa Porin taidemuseon kanssa yhteistyössä toteutetuista työpajoista on suunnattu päiväkodeille ja kouluille. Työpajoilla pyritään tavoittamaan mahdollisimman laaja joukko lapsia ja nuoria. Porin kaupunginkirjaston kanssa on toteutettu lasten näyttelyitä ja tapahtumia mm. kirjailijavierailuita, luentoja ja vauvasanataidedemonstraatioita kirjaston tiloissa. Laitosten kanssa tehtävässä yhteistyössä pyritään pitkäjänteiseen yhteistyöhön.

Porin lastenkulttuurikeskus on aloittanut kuluneena vuonna yhteistyön vasta perustetun **Satakunnan Bändiyhdistyksen** kanssa. Yhteistyötä mm. avoimella sektorilla toimivien **Satakunnan Elävän Kuvan Keskuksen**, **Monikulttuuriyhdistyksen** ja Rakastajat-teatterin kanssa on jatkettu. Iltapäivätoimintaa tarjoavan **Porin Iltiksen** ohjaajille on tarjottu koulutusta mm. Porin lastenkulttuurikeskuksen järjestämällä seminaareilla.

VINKU JA SUHINA - LASTEN ELEKTRONISEN MUSIIKIN TYÖPAJAFESTIVAALI

Vinku ja Suhina oli 7-12-vuotiaille suunnattu elektronisen musiikin työpajafestivaali, joka järjestettiin yhteistyössä Satakunnan Bändiyhdistys ry:n kanssa. Osallistujilta ei edellytetty aikaisempaa kokemusta soitosta eikä musiikinteoriasta. Työskentely oli kokempuspohjaista ja lasten omilla ehdoilla toimivaa. Lähinnä kouluille suunnatut työpajat toimivat Satakunnan Bändiyhdistyksen tiloissa. Työpajojen ohjaajina toimivat elektronisen musiikin ammattilaiset Mika Rintala ja Tatu Metsätähti sekä musiikinopiskelija Alpo Nummelin ja kuvataiteilija Veijo Setälä.

LASTENTEATTERIA JA TYÖPAJOJA LAINSUOJATTOMAT -FESTIVAALEILLA

Vapaiden ammattiryhmien kansainvälinen teatterifestivaali Lainsuojattomat järjestettiin Porissa Rakastajat-teatterin toimesta viidettä kertaa. Lainsuojattomat tarjoaa viisi päivää teatterielämyksiä lapsille, nuorille ja aikuisille suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Festivaalin lastenkulttuuritarjontaa lisättiin yhteistyössä Porin lastenkulttuurikeskuksen kanssa.

Tänä vuonna mukana olivat: brasilialainen Marionettiteatteri Mundo / *Prinsessa Ruusunen*, Nukketeatteri Taiga-Matto, jonka esitys oli aidossa mongolialaisessa jurtassa, Teatteri- ja oopperaseurue Kapsäkki / *Heinähattu ja Vilttitossu ja suuri pamaus*, Valtimon teatteri / *Joel ja tähtien yö*, Nukketeatteri Sytyt / *Onko laukussani lohikäärme?*, Suuri Tähtiteatteri / *Stellan laulu- ja leikkishow* sekä Teatteri Ispinä / *Miniesityksiä Lentävistä pakastimesta ja Perhosen housuista*. Teatteriesitysten lisäksi Suuri Tähtiteatteri järjesti festivaaleilla lapsille ja nuorille tarkoitetun Klovneria –työpajan, jonka ohjaajana oli klovni, FM Anna-Kaisa Järvi ja Marionettiteatteri Mundo Lintunaamiotyöpajan Marco Pinton johdolla.

Kouluysteistyö

Perusopetuksen opetussuunnitelmat ovat juuri uudistuneet ja uudet opetussuunnitelmat tulee olla käytössä kaikissa peruskouluissa viimeistään 01.08.2006. Kaupunkikohtaisten opetussuunnitelmien laadinta on käynnissä Porissa ja lastenkulttuurikeskus on yhdessä kulttuurilaitosten edustajien kanssa ollut mukana tekemässä koulun ja kulttuurin yhteistyötoimintasuunnitelmaa. Yhteistyösuunnitelma on osa kaupunkikohtaista opetussuunnitelmaa. Suunnitelmassa on laadittu aikataulu jokaisen luokan yhteistyöstä kunkin kulttuurialan kanssa. Koulut voivat omassa työsuunnitelmassaan tehdä myös laajempaa yhteistyötä.

Kulttuurikoukku –opettajan kulttuurikalenteri ja kulttuurikurssit ovat olleet yksi uusi muoto yhteistyössä. Porin lastenkulttuurikeskus ja Porin koulutoimi toteuttivat yhteistyössä ensimmäisen porilaisille opettajille suunnatun *Kulttuurikoukku* kulttuurikalenterin. Opettajien kulttuurikalenteri on laadittu helpottamaan yhteistyötä alueen kulttuurilaitosten kanssa. Kalenteriin on koottu laajasti porilainen koulujen käytössä oleva kulttuuritarjonta yhteistietoineen. Ensimmäinen *Kulttuurikoukku* sisälsi kulttuuritarjonnan tammikuulle 2005 asti.

Syksyllä 2004 Porin lastenkulttuurikeskus käynnisti lukiolle suunnatun kulttuurikurssitoiminnan Porissa.

Kulttuurikursseissa haetaan opetukseen tukea paikkakunnalla tarjolla olevasta kulttuuriannista kuten näytteilyistä, teatteriesityksistä ja konserteista. Pilottikokeilussa mukana oli Meri-Porin lukio ja kulttuurikurssi rakentui *Rakastajat* -teatterissa 8.10. ensi-iltansa saaneen *Kohtalona murha* -näytelmän aiheen ympärille. Kulttuurikurssin tarkoituksena on löytää uusia näkökulmia eri oppiaineiden puitteissa vaikeiden asioiden käsittelyyn kulttuuri- ja taidetarjonnan kautta. Kulttuurikurssi koostui Kohtalona murha -teatteriesitykseen tutustumisesta usealta eri puolelta mm. käsikirjoittajan vierailu koulussa, näytelmän harjoitusten seuranta, Porin taidemuseon *Mikä on tärkeää?* –näyttelyyn tutustumisesta aiheen kannalta sekä poliisin näkökulman esittelyyn. Keskeistä kulttuurikurssissa on nuori kulttuurin tekijänä ja osallistujana. Kurssin tavoitteena on myös tutustuttaa oppilaita ja opettajia eri taidelaitosten toimintaan ja prosesseihin, joita liittyy esimerkiksi teatteriesityksen valmistamiseen.

Kulttuurikurssi toteutettiin yhteistyössä ***Rakastajat -teatterin, Porin taidemuseon, Porin kaupunginkirjaston ja Porin poliisin rikososaston kanssa.***

Perheille suunnattu toiminta

Vauvojen värikylpy

Porin lastenkulttuurikeskus käynnisti yhteistyössä Porin taidemuseon kanssa alkuvuodesta 2004 kotiäideille ja -isille sekä heidän vauvoilleen tarkoitetun maalaustyöpajan Vauvojen värikylpy. Maalaustyöpajassa vauvat tutustuvat niin värien maailmaan kuin museon näyttelyihinkin. Työskentely perustuu turvalliseen ympäristöön ja turvallisiin materiaaleihin. Pienimmät vauvamaalarit ovat vain muutaman kuukauden ikäisiä. Työpajoissa ovat mukana myös vanhemmat ja vauvojen sisarukset.

Säännöllistä kuvataidetoimintaa näin pienille ei ole aiemmin Suomessa järjestetty. Työpajan tarkoituksena on tukea perhettä kasvatusyössä taidekasvatuksen menetelmin. Työpaja tarjoaa myös kulttuuripalveluita niistä helposti paitsioon jääville kotihoidossa oleville alle kouluikäisille sekä heidän vanhemmilleen. Työpaja laajentaa vauvaikäisten lasten vanhemmille suunnattua yhteistyöverkostoa sekä tuottaa siihen uusia toimintamuotoja. Työpajan ohjaajana toimi kuvataideopiskelija Johanna Uusitalo. Vauvojen kasvaessa kysyntää tuli myös yli 1-vuotiaiden työpajalle. Syksyllä käynnistyivätkin yli 1-vuotiaille suunnatut Värikylpy työpajat. Ohjaajana toimi kuvataiteilija Kati Kivistö.

Vauvojen maalaustyöpaja on saanut innoitteensa eestiläisestä Beebide Loovustubasta, joka on toiminut vuodesta 2002 Tallinnassa ja vuodesta 2003 Tartossa. Suomalaista mallia esiteltiin keväällä Eestissä. Työpajametodia on esitelty myös Hämeenlinnassa, Jyväskylässä, Helsingissä ja Göteborgissa. Työpajat saivat tukea Taiteen keskustoimikunnalta.

Lastenkulttuurin vauvaviikot

Lastenkulttuurin vauvaviikot, joka oli vauvaperheille suunnattu tapahtumakokonaisuus Porissa, järjestettiin marraskuussa. Viikkojen aikana esiteltiin niin kuvataiteen, tanssitaiteen, sanataiteen kuin teatterinkin tämän hetkistä pienemmille suunnattua tarjontaa.

Alueellinen yhteistyö

Satakunnan lastenkulttuuriverkosto osana valtakunnallista lastenkulttuurikeskusten Taikalamppuverkostoa Satakunnan lastenkulttuuriverkosto –hanke

Porin lastenkulttuurikeskuksen tehtävänä valtakunnallisessa Taikalamppu -verkostossa on lastenkulttuurikeskusten kehittäminen paikallisesti ja alueellisesti. Tehtävän mukaisesti Porin lastenkulttuurikeskus laajeni maakunnalliseksi Satakunnan lastenkulttuuriverkostoksi vuonna 2004. Perustana maakunnalliselle toiminnalle oli opetusministeriön määräraha Taikalamppu -lastenkulttuuriverkoston toimintaan ja Satakuntaliiton maakunnan kehittämisraha.

Satakuntaliitto on ottanut alueellisen lastenkulttuurikeskuksen yhdeksi kärkihankkeekseen. Karhukuntien neuvottelukunnassa hyväksytään 10.12.2003 Hyvinvointia yhteistyöllä -Karhukuntien palvelustrategia 2008. Palvelustrategiaan on kirjattu yhdeksi painopistealueeksi lastenkulttuurin ja siihen liittyvän osaamisen kehittäminen. Toimenpiteeksi esitetään maakunnallisen lastenkulttuurikeskuksen perustamista.

Satakunnan kunnista Taikalamppu yhteistyön kautta mukana on ollut 14 kuntaa. Kukin kunta toteuttaa itsenäisesti toimintaansa painottuen eri aloille; mm. Nakkila elokuvaan, Kankaanpää teatteriin ja Eura kulttuuriperintöön. Tärkeää on, että kullakin kunnalla lastenkulttuuri liittyy myös laajempiin yhteyksiin kuten kuntien lapsipolitiikkaan. Toiminnalla pyritään luomaan kunnissa lastenkulttuurille suotuisaa ilmapiiriä ja pyritään lastenkulttuurin huomioimiseen kuntien budjetissa. Joidenkin kuntien lastenkulttuuritoiminta on edennyt tämän yhteistyön kautta suuresti. Merikarvialla kehitettiin kaikkien lasten tasavertaista osallistumismahdollisuutta taiteen tekemiseen mm. lasten musikaalin valmistamisella, taitelijavierailuilla kouluille ja lapsille suunnatuilla taidenäyttelyillä. Raumalla lastenkulttuuritoiminta näkyi mm. kaupunginkirjaston, Rauman taidemuseon, Lönnströmin taidemuseon ja Rauman museon toiminnassa.

Satakunnan lastenkulttuuriverkosto -hanke on kattanut koko maakunnan. Hankkeen rahoitus tulee Satakuntaliitolta ja omarahoitusosuus Satakunnan kolmelta seutukunnalta. Hanketta pidettiin maakunnallisten suunnitelmien ja ohjelmien sekä valtioneuvoston maakunnan kehittämisrahalle asettamien tavoitteiden mukaisena. Hankkeen korkean avustusprosentin perusteena oli maakuntajohtajan esityksessä hankkeen maakunnallinen merkittävyys.

Hankkeella toteutetaan kaikkia Satakunnan kuntia yhteisesti koskevia lasten- ja nuortenkulttuuria näkyväksi tekeviä tapahtumia ja toimintoja, joilla edistetään lasten- ja nuortenkulttuurin saavutettavuutta - esimerkiksi yhteiset internetsivut ja esitteet, joista löytyvät tekijät ja toimijat. Olennaista on myös konkreettiset työpajat, joita tarjotaan mm. **Lakukärryn** puitteissa. Kärrystä on mahdollista saada edullisesti taiteen osaajia vetämään työpajoja ja tuottamaan esityksiä. Mukana on mm. monella paikkakunnalla harvinaisempia taiteenala-mahdollisuuksia kuten arkkitehtuurin, tekstiilitaiteen ja elokuvan työpajoja. Hanke mahdollistaa myös lähikuntien väliset projektit.

Hankkeen puitteissa verkosto on käynnistänyt

Sähkökeskus – maakunnallinen lastenkulttuurin internetsivuston toteuttamisen lastenkulttuurin saavutettavuuden ja näkyvyyden edistämiseksi sekä toteuttanut **esitteen Lastenkulttuuria Satakunnasta.**

Hanke on Satakunnan alueella tuonut lasten- ja nuorten elokuvaa esille

Filmihillo -lasten- ja nuortenelokuvan teemavuoden merkeissä elokuvaesitysten ja työpajojen kautta ja osallistunut myös elokuussa **Rauman Blue Sea Film –festivaaleille.**

Yhteistyötä on tehty

Mediavaunu, Leikkiteatteri ry:n ja nuorille suunnatun **Yölaboratorio –tapahtuman** kanssa.

Palmgren-konservatorio on toteuttanut

lasten maakuntakonsertteja ja **lasten valokuvanäyttelyitä** on kierrätetty Satakunnassa.

Hankkeen aikana on järjestetty myös

kaksikielinen VILLAtyöpaja ja **perheille suunnattu Rohtoa, Ryytiä ja Rimpsua** –nökköstyöpaja.

Verkosto on järjestänyt toimijoidensa kanssa **Uhkakuvat -seminaarisarjan**. Seminaarien kautta on nostettu esiin ajankohtaisia kysymyksiä ja aiheita. Seminaarit ovat toimineet myös lasten- ja nuortenkulttuuritoiminnan vauhdittajina ja toimijoiden kohtaamispaikkoina.

Sanataideseminaari pidettiin Porissa 01.03.2004. Sanataideseminaarin aiheena oli lasten ja nuorten sanataidekasvatus ja sanataiteen käyttö lasten ja nuorten ohjauksessa. Seminaarin anti oli sanataiteen asemaa Satakunnassa kohottava ja sen jälkeen käynnistyi mm. Porin lastenkulttuurikeskuksen ja Porin kaupungin työväenopiston yhteistyö sanataiteen alueella. Kaksi uutta sanataideryhmää aloitti toimintansa ja sanataide-ohjaajakoulutus on suunnitteilla. Ohjaajia on käytetty myös Satakunnan alueen päiväkotien kanssa toteutetussa yhteistyössä.

Lapset ja kulttuuriperintö -seminaari järjestettiin Eurassa 27.09.2004. Seminaarissa käsiteltiin aihetta "Lapset ja kulttuuriperintö" eri näkökulmista. Seminaarin tavoitteena oli innostaa niin opettajia kuin kulttuurin ja historian tuottajia ja tuotteistajia kehittämään uusia toimintatapoja ja -muotoja kulttuuriperintökasvatukseen koulussa ja vapaa-ajan toimissa. Seminaarin avasi *Opetushallituksen pääjohtaja Kirsi Lindroos*. Seminaaris-
sa esiteltiin Museoviraston näkökulmaa ja paikallisia esimerkkejä.

Rasistista lastenkulttuuriako? -seminaari järjestettiin Porissa 18.11.2004. Seminaarissa lähestyttiin luennoin ja työpajatyöskentelyn kautta lastenkulttuuriin piintyneitä arvoja, asenteita ja ennakkoluuloja, jotka ruokkivat ja kasvattavat lapsia ja nuoria tiedostamattomaan ja tahattomaan rasismiin. Lisäksi evästettiin kasvattajia ja opettajia käyttämään lastenkulttuurin eri muotoja vahvistamaan kansainvälisyyskasvatusta omassa työympäristössään. Luennoitsijoina seminaarissa kuultiin mm. suomalaisen kansainvälisyyskasvatuksen uranuurtaja senior adviser *Helena Allahwerdiä* ja suomalaisten Afrikan ja Ambomaan mielikuvien tutkija *Olli Löyttyä*.

Valtakunnallinen yhteistyö sekä toimintamallien esittely ja vaihto

Porin lastenkulttuurikeskuksen toimintamallia on esitelty valtakunnallisissa seminaareissa mm. Kotkassa pidetyssä *KaLaverkko Kaakon lasten ja nuorten kulttuuriverkoston seminaarissa* ja *Tampereen Pirkkaset lastenkulttuuriseminaarissa*. Porin lastenkulttuuriverkoston paikalliseen ja alueelliseen toimintaan on käyty tutustumassa mm. Tampereelta, Turusta, Jyväskylältä ja Vaasasta, joissa aiotaan myös laajentaa lastenkulttuuriverkostoa alueellisesti. Toimintamallia on käytetty esimerkkinä monissa lastenkulttuuria käsittelevissä seminaaritöissä ja kartoituksissa. Porin mallin mukaisesti Turussa on tavoitteeksi otettu alueellisen lastenkulttuuripoliittisen ohjelman laatiminen.

Vauvaperheille suunnattua uudenlaista maalaustyöpaja Vauvojen värikylyä on esitelty valtakunnallisesti mm. Hämeenlinnassa, Jyväskylässä ja Helsingissä. Toimintamuoto onkin kiinnostanut laajasti ja se on otettu käyttöön myös muilla paikkakunnilla. Taidekasvatusmetodeita on vaihdettu mm. Oulun kanssa. Porista Oulussa esiteltiin valokuvatyöpajoja ja Porissa Oulun Sanataidekoulun vauvasanataidemetodia.

Kansainvälinen yhteistyö

Kansainvälisellä yhteistyöllä on tuettu paikallisten lasten ja nuorten mahdollisuuksia tutustua muiden kulttuurien lastenkulttuuriin. Alueellista osaamista on välitetty esittelemällä alueellista lastenkulttuuriyötä kansainvälisille yhteistyötahoille. Yhteistyötä on lisännyt jäsenyys kansainvälisessä lastenkulttuurikeskusten verkostossa **EUnetART** ja Raumars taiteilijavierasohjelman kanssa tehty työ. Kulttuuriselle monimuotoisuudelle on annettu tilaa ja mahdollisuuksia.

Satakunnan lastenkulttuuriverkosto kuuluu **Kansainvälisyyskasvatus.net -verkostoon**. Porin lastenkulttuurikeskus on painattanut yleisesitteensä ja julkaisunsa toiminnan alusta asti kaksikielisinä. Toisena kielenä on yleensä ollut englanti. Vauvojen Värikylytyöpajan esite toteutettiin myös eestiksi. Lastenkulttuurikeskus on ollut toteuttamassa mm. Porin taidemuseon taidekasvatusprojektin *Ympäri Ämpäri* kansainvälistä julkaisua ja Nykytaide ja museo -seminaarijulkaisua.

Porin lastenkulttuurikeskus hyväksyttiin jäseneksi kansainväliseen lastenkulttuurikeskusten verkostoon **EUnetART European Network of Art Organisations for Children and Young People**. EUnetART 14th Annual Member's Meeting pidettiin tänä vuonna Corkissa Irlannissa. Tapahtumaa isännöi Boomerang Theatre. EUnetART kokoukseen osallistuivat kaikki valtakunnallisen Taikalamppu -lastenkulttuurikeskusten verkoston jäsenpaikkakunnat. Kokouksessa esiteltiin Taikalampun englanninkieliset nettisivut. Vierailun yhteydessä tutustuttiin Dublinin lastenkulttuurikeskus The Ark:iin. Porin lastenkulttuurikeskus aloitti myös yhteistyökeskustelut **Irlannin Modernin taiteen museon pedagogisen osaston** kanssa.

Yhteistyö Vauvojen värikyly maalaustyöpajan puitteissa jatkui eestiläisen **Beebide Loovustuban** kanssa. Porin lastenkulttuurikeskuksen työpajamallia esiteltiin Tallinnan ja Tarton yhteistyötahojen kanssa. Yhteistyön merkeissä on linkitetty nettisivut ja mahdollistettu molempien maiden vauvaperheiden vierailut kummankin toimijatahon työpajoissa.

Riikalaisen **Bolderajan koulun lasten ja nuorten kuvataidenäyttely** ja koulun opettajien näyttely oli esillä Porissa. Bolderajan koulun opetukseen sisältyy niin musiikkia, tanssia kuin visuaalista kulttuuria. Koulun opettajat tutustuivat Porin lastenkulttuuritarjontaan ja yhteistyötä suunniteltiin vastaanäyttelyn muodossa.

Raumars taiteilijavierasohjelman taiteilijavieras *kanadalainen taiteilija Michael Brown* ja *kuvataiteilija Kalle Nieminen* ohjasivat kuudesluokkalaisille suunnattua Pori Folkin yhteydessä järjestettyä katumaalaus-tapahtumaa. Tapahtuma järjestettiin yhteistyössä Porin Saskioiden, Vähärauman koulun ja Porin kaupungin-kirjaston kanssa. Raumarsin taiteilijavieras *saksalainen arkkitehti Sven Eggers* ohjasi menestyksekkään ympäristötaidetyöpajan Meri-Porin yläkoululaisille toukokuussa 2004. Raumarsin taiteilijavieras *venäläinen taiteilija Elena Schelchkovan* erityisalana ovat etnografiset nuket. Taiteilija oli ohjaajana venäläisille tytöille suunnatussa 3IDEE valokuva- ja nukketäytötyöpajassa yhdessä *valokuvaaja Pia Bartchin* ja *nukketäiteilijä Mila Matelan* kanssa. Työpaja toteutettiin yhteistyössä Porin Monikulttuuriyhdistyksen ja Elävät nuket ry:n kanssa.

Seminaarit ja luennot

- 01.03.2004 / Sanataideseminaari
Liisanpuiston auditorio, Pori
Järjestäjät: Satakunnan lastenkulttuuriverkosto, Satakunnan taidetoimikunta ja Porin kaupunginkirjasto - Satakunnan maakuntakirjasto
- 27.09.2004 / Lapset ja kulttuuriperintö -seminaari
Koulukeskuksen auditorio, Eura
Järjestäjät: Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto, Rauman seudun aluekeskusohjelma, Satakunnan Museo ja Euran kunta.
- 18.11.2004 / Rasistista lastenkulttuuriako? -seminaari
Liisanpuiston auditorio, Pori
Järjestäjä: Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto
- 22.01.2004 / Koulujen ja kulttuurilaitosten yhteistyö -luento
Porin taidemuseon luentosali, Pori
Luennoitsija: Kulttuurituottaja Kikka Hahtomaa / Helsingin kaupungin kulttuuriasiakeskus ja Annantalon taidekeskus
Järjestäjä: Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto
- 23.04.2004 / Kotimainen kuvakirja nousee -luento
Porin kaupunginkirjasto, Pori
Luennoitsija: kirjailija, kuvittaja Markus Majaluoma
Järjestäjät: Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto ja Porin kaupunginkirjasto - Satakunnan maakuntakirjasto
- 17.11.2004 / Vauvasanataide puhalttaa runoon eloa! -luento
Porin kaupunginkirjaston kokoustila, Pori
Luennoitsija: Sanataideohjaaja Maarit Heikkinen / Nukun sanataidekoulu, Oulusta.
Järjestäjä: Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto

NÄYTTELYT

Pellompi pelto - lasten valokuvanäyttelyt

09.12.2003 - 04.01.2004	Merikarvian kirjasto, Merikarvia
07.01. - 25.01.2004	Euran kirjasto, Eura
27.01. - 08.03.2004	Harjavallan kirjasto, Harjavalta
09.03. - 02.04.2004	Karvian kirjasto, Karvia
05.04. - 03.05.2004	Pomarkun kirjasto, Pomarkku
10.05. - 14.06.2004	Huittisten kirjasto, Huittinen
14.06. - 29.06.2004	Punkalaitumen kirjasto, Punkalaidun
03.08. - 27.08.2004	Vampulan kirjasto, Vampula
31.08. - 30.09.2004	Siikaisten kirjasto, Siikainen
15.10.2004	Porin taidemuseon päivähoidon työpaja, Pori
15.11. - 10.12.2004	Pyynpään kirjasto, Rauma

Taikametsä

17.02. - 09.03.2004	Rauman kaupunginkirjasto, Rauma
04.05. - 13.05.2004	Porin kaupunginkirjaston lastenosasto, Pori

Leikkipaikka - lasten valokuvien näyttely

07.01. - 25.01.2004	Euran kirjasto, Eura
16.11. - 07.12.2004	Kullaan kirjasto, Kullaa

Pihailme - lasten valokuvien näyttely

20.-31.08.2004	Norkoolin päiväkoti, Merikarvia
----------------	---------------------------------

K-UIVA - lasten vedenalaisia valokuvia

04.09. - 19.09.2004	Porin keskustan uimahalli, Pori
21.09. - 05.10.2004	Meri-Porin uimahalli, Pori
15.11. - 10.12.2004	Rauman uimahalli, Rauma

FESTIVAALIT JA TAPAHTUMAT

25.10. - 29.10.2004	Vinku ja Suhina -lasten elektronisen musiikin työpajafestivaali, Pori
09.11. - 18.11.2004	Lastenkulttuurin Vauvaviikot, Pori

Mukana myös seuraavissa

01.01. - 07.02.2004	Lasten tammikuu, Eura / Euran kunta
20.07.2004	Lastentapahtuma, Lavia / Lavian kunta
19.08. - 22.08.2004	Blue Sea Film Festival, Rauma
19.08. - 22.08.2004	Pori Folk, Pori / Porin kaupungin kulttuuritoimi
15.09. - 19.09.2004	Lainsuojattomat V, Pori / Rakastajat-teatteri
16.09. - 19.09.2004	Kuva ja Tähdet - elokuvatapahtuma, Eura / Euran kunnan kulttuuritoimi
15.11. - 21.11.2004	Ilon ja Valon Satakunta / Satakunnan taidetoimikunta
18.11. - 20.11.2004	Valkoinen varis - monikulttuurisuuden ja suvaitsevaisuuden päivät, Pori / Satakunnan monikulttuuriyhdistys
15.11. - 22.11.2004	Rauman lasten kulttuuriviikot, Rauma / Rauman kulttuuritoimi

JULKAISUYHTEISTYÖ

51

Nykytaide ja museot / CONTEMPORARY ART AND MUSEUMS. Art Education and Local Cultural Politics

Toimittajat: Esko Nummelin ja Teija Lammi
Porin taidemuseon julkaisuja 2004

Taidetta Ympäri ja Ämpäri II / ART HERE, THERE AND EVERYWHERE II.

Toimittanut Mirja Ramstedt-Salonen
Porin taidemuseon julkaisuja 2004

Omas maailmas -dokumenttisarja

lastenvalokuvatyöpajoista.

10 x 5 min, DV –CAM 16:9

Ohjaaja Päivi Setälä

Musafilmi Ky, YLE TV2 lastenohjelmat

TALOUS**52**

Porin taidemuseon menot ja tulot olivat kertomusvuonna seuraavat:

Menot		
Palkat	492.039	euroa
Sosiaalivakuutusmaksut	148.301	
Palvelujen ostot	398.876	
Aineet, tarvikkeet, tavarat	119.853	
Muut kulut	246.669	
Toimintakulut yhteensä	1.405.739	
Tulot		
Muut myyntituotot	30.398	
Pääsymaksut	11.352	
Työllistämistuki	852	
Maakunnan kehittämisrahaa	45.000	
Eu-tuki	12.000	
Muut tuet ja avustukset valtiolta	106.100	
Muut tuet ja avustukset muilta	36.267	
Vuokratulot	7.274	
Muut maksutuotot	16.895	
Toimintatuotot yhteensä	266.138	
Nettomenot	1.139.601	euroa